

SU KANUNU TASLAğI

1.Su Őurasi'na İlettiğimiz G6r6ŧ ve 6nerilerimiz

Su Kanunu Taslağı TBMM'ye Geliyor

Dursun Yildz

SU POLİTİKALARI DERNEğİ

02.09.2021

SU KANUNU TASLAĞI TBMM'de Görüşülecek

RAPOR HAKKINDA AÇIKLAMA

17 Mayıs 2019 tarih ve 30777 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Tarım Şurası Yönetmeliği doğrultusunda, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından kısa, orta ve uzun dönem su ile ilgili stratejilerinin belirlenmesine katkı sağlamak amacıyla 1.Su Şurası Düzenlenmiştir. 1. Su Şurası gündemindeki konularla ilgili çalışmaları gerçekleştirmek üzere 11 adet çalışma grubu oluşturulmuştur.Bu çalışma gruplarından Su Hukuku ve Politikası Çalışma Grubuna SPD Başkanı Dursun Yıldız ve SPD üyesi Hamza Özgüler ,Hidroloji Çalışma Grubuna ise SPD üyesi Harun Yaşar Kutoğlu katılarak katkıda bulunmuştur.

Su Hukuku ve Politikası Çalışma Grubunun ilk toplantısı 03.05.2021 tarihinde gerçekleştirilmiş olup 10.uncu ve son toplantısı ise 28 07 2021 tarihinde gerçekleştirilerek grubun çalışmaları tamamlanmıştır.

Su Hukuku ve Politikası Çalışma Grubunun çalışmaları daha çok yakında TBMM Gündemine getirilecek olan Su Kanunu Taslağı'nın Maddeleri üzerinde görüşmeleri şeklinde gerçekleşmiştir. Su Politikaları Derneği, Su Kanunu Taslağı'nın maddeleri üzerindeki görüş ve önerilerini her toplantı öncesinde değişiklik gerekçeleri ile birlikte yazılı olarak SYGM ndeki Çalışma Grubu Başkanlığı Sekretermasına iletmiştir.

Bu rapor 1.Su Şurası çalışmaları kapsamında, kısa süre içinde hazırlanarak, her hafta çalışma grubuna iletmiş görüş ve önerilerimizden oluşmaktadır.

Çalışma Grubu'nun ilk toplantısında yapılan açıklamada taslağın tüm ilgili bakanlıkların ve ilgili kesimlerin uzun ve tartışmalı geçen bir süreç sonrasında ortaya çıktığı belirtilmiştir.

Çalışmalar daha çok mevcut taslak üzerinden maddelerin değerlendirilmesi ile sınırlı kaldığı için Su Politikaları Derneğinin değerlendirmeleri de bu çerçevede yapılmıştır.

Bu nedenle iletmiş görüş ve önerilerde daha çok bazı kavramlara ve yasa taslağının uygulanmasında ortaya çıkabilecek temel sorunlara dikkat çekmeye çalıştık.

Aslında Su Kanunu Taslağı'nın, su yönetiminin yeni idari yapılanması ve yeşil mutabakat, döngüsel ekonomi gibi bazı açılarından daha kapsamlı olarak ele alınıp incelenmesi gerektiğini düşünüyoruz. Ayrıca Su Kanunu Taslağı'nın TBMM'de görüşülmeyi bekleyen İklim Kanunu Taslağı, Biyoçeşitlilik Kanunu Taslağı,Taşkın Kanunu Taslağı gibi taslaklarla uyumu olabilmesi için birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.

Su Politikaları Derneği olarak uzun zamandır 2560 Sayılı İSKİ Kanunu, Su Kanal İdareleri Kanunu'nun yetersiz kaldığını ve kapsamlı düzenlemeler yapılması gerektiğini ileri sürmekteydik.

Bu kapsamda ,Su Kanunu Taslağı TBMM'de görüşülürken , Büyükşehir Belediyeleri Su ve Kanalizasyon İdareleri Genel Müdürlüklerinin mevzuat bakımından güçlendirilmesi, eksikliklerin giderilmesi ve koordinasyonun artırılması hususlarında Türkiye Belediyeler Birliği tarafından başlatılan çalışmaların da dikkate almasının faydalı olacağını düşünüyöruz.

Saygılarımızla

Dursun Yıldız
Başkan

Viewing Su Yönetimi Genel Müdürlüğü's screen View Options

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIğI

2021

1. SU ŞURASI

Su Hukuku ve Politikası alışma Grubu

İsim ve Kurum/Kuruluş Bilgilerinizi Katılımcı İsminizde Belirtiniz.

meteowari
TARIMIN GELECEĞİ
GELECEĞİN TARIMINI
PLATFORMU

SUYUN GÜCÜ
MİLLETLE BULUŐUCA

E-TARIM
PORTALI

TARIMDA
DİJİTAL DÖNÜŐÜM
HAYALEŐİ

SOZ ÖZENE

ELEKTRİKLI
TRAKTÖR

GELECEĞE
NEFES

GIDANI KÖRÜ
SOFRANA SAHİP ÇIK

DİJİTAL
TARIM PA

Start Video

Participants 36

Chat

Share Screen

Record

Reactions

hp

SU KANUNU TASLAĞI'NIN 1. SU ŞURASINDA GÖRÜŞÜLEN SON DURUMU

SU KANUNU TASLAĞI BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Tanımlar, Suyun Hukuki Niteliği, Su Yönetimi İlkeleri ve Su Kaynaklarının Korunması

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; su kaynaklarının korunması, geliştirilmesi, iyileştirilmesi, ihtiyaç önceliklerine uygun olarak sürdürülebilir bir şekilde kullanımını sağlamak üzere, havza ölçeğinde yönetiminin bütünlük arz edecek şekilde sağlanmasıdır.

(2) Bu Kanun, doğal mineralli sular dâhil olmak üzere yerüstü ve yeraltı su kaynaklarının yönetimi ve jeotermal suların nihai bertarafına dair hususları kapsar.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Alıcı ortam: Arıtılmış veya arıtılmamış atıksuların doğrudan boşaltıldığı ya da dolaylı olarak karıştığı göl, akarsu, sulak alan, geçiş suları ve petrol ve doğalgaz hazne kayaçları ile kullanışsız tuzlu su kütlelerini,

b) Alt havza: Havzanın sularını denize boşaltan nehre bağlı yan kolların veya akarsuyu besleyen göller ya da gölleri besleyen yan kolların veya havza içerisinde yer alan müstakilen ve doğrudan deniz ve göle dökülen akarsu kütlelerinin su toplama alanını,

c) Atıksu: Evsel, endüstriyel, tarımsal ve diğer kullanımlar sonucunda kirlenmiş veya özellikleri kısmen ya da tamamen değişmiş sular ile maden ocakları ve cevher hazırlama tesislerinden kaynaklanan sular ve yapılaşmış kaplamalı ve kaplamasız şehir bölgelerinden cadde, otopark ve benzeri alanlardan yağışların yüzey veya yüzeyaltı akışa dönüşmesi sonucunda gelen suları,

ç) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,

d) Çevresel hedef: Bir su kütleindeki canlıların en yüksek mertebede korunması için kimyasal, fiziko-kimyasal, ekolojik, hidromorfolojik ve miktar açısından su kütlelerinin ulaşabileceği en iyi su durumunu,

e) Çevresel kalite standardı: Belli bir kirleticinin ya da kirleticiler grubunun suda, dip çökeltisinde veya biyotada insan sağlığı ve çevrenin korunması için aşmaması gereken konsantrasyonlarını,

f) Doğal mineralli su: Yer kabuğunun farklı derinliklerinde, uygun jeolojik şartlarda doğal olarak oluşan bir veya daha fazla kaynaktan yeryüzüne kendiliğinden çıkan ya da çıkartılan, mineral içeriği ve diğer bileşenleri ile tanımlanan; tedavi, şifa amaçlarıyla da kullanılan içmece suyu, şifalı su ve benzeri adlarla anılan, tabii halde toplam mineral muhtevası 1000 mg/L ve daha yüksek olan suları,

g) Ekolojik ihtiyaç: Beslenme havzası dahil her bir su kütleindeki ekosistem bileşenlerinin hayatiyetlerini sürdürebilmelerini sağlayacak kalite ve miktarda, her bir su kütlesi için bilimsel çalışmalarla ayrı ayrı belirlenmiş olan asgari su debisini,

ğ) Emniyetli yeraltı suyu işletme rezervi: Yeraltı suyu rezervine ve akifer yapısına zarar vermeden birim zamanda çekilebilecek hacim olarak su miktarını,

h) Geçiş suları: Nehir ağzları civarındaki tuzlu kıyı sularına yakın olmaları, ancak aynı zamanda tatlı su akımlarından önemli ölçüde etkilenmeleri neticesinde kısmen tuzlu yerüstü suyu kütlelerini,

ı) Genel sular: Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki denizler, yeraltı suları, göller, akarsular gibi suları,

- i) Havza: Bu Kanuna ekli 1 sayılı cetvelde belirtilen; nehir havzalarında su ayırım çizgisinden denize aktığı noktaya, kapalı havzalarda ise suyun toplandığı nihai noktaya kadar suyun toplanma alanını,
- j) Havza kirlilik önlem eylem planı: Su kaynakların korunması, kirlenmesinin önlenmesi ve kirlenmiş olan su kaynaklarının iyileştirilmesi amacıyla yapılan çalışmaların bütününe ilişkin koruma planını,
- k) Havza yönetim planı: Bir havzadaki su kaynaklarının ve canlı hayatının korunmasını, geliştirilmesini ve bozulmamasını sağlamak üzere, su kaynakları için sürdürülebilir bir koruma-kullanma dengesi gözetilerek katılımcı bir yaklaşımla havzanın tamamını esas alarak hazırlanan planı,
- l) İçme ve kullanma suyu havza koruma planı: İçme ve kullanma suyu temin edilen veya edilmesi planlanan yerüstü ve yeraltı suyu havzalarının korunması, kirlenmesinin önlenmesi, kirlenmiş ise iyileştirilmesi ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması amacıyla yapılan ve havzaya özel hükümleri tanımlayan planı,
- m) İyi su durumu: Yerüstü suları için su kaynağının hem ekolojik hem de kimyasal durumunun yönetmeliklerle belirlenecek kriterlere göre iyi kalite sınıfında olması halini, yeraltı suları için ise su kütlesinin miktar açısından yeterli ve kimyasal açıdan iyi olduğu durumu,
- n) Jeotermal kaynak: Mineral muhtevasına bakılmaksızın jeolojik yapıya bağlı olarak yer kabuğu ısısının etkisiyle sıcaklığı sürekli olarak en az 20 santigrat derece ve üzerinde olan, doğal olarak çıkan veya çıkarılan su, buhar ve gazlar ile yeraltına insan düzenlemeleri vasıtasıyla gönderilerek yer kabuğu veya kızgın kuru kayaların ısısı ile ısıtılarak su, buhar ve gazların elde edildiği yerleri,
- o) Kaynak suyu: Tabii şartlarda kendiliğinden yeryüzüne çıkan suları,
- ö) Korunan su alanları: Su kaynaklarında insani kullanım maksatlı su teminini sağlayan alanları, ekonomik ve ekolojik bakımdan önemli su canlıları türlerinin korunması için belirlenmiş alanları, yüzme suyu için tahsis edilen alanları, suya bağlı yaşayan, ulusal mevzuat ve uluslararası yükümlülükler gereği koruma altına alınması gereken özel tür veya türler ile bunların üreme veya yaşama alanlarını ve besin maddelerine ve nitrata hassas alanları,
- p) Kullanım maksatlarına göre su tahsisi: Bir veya birden çok havzadaki su kaynaklarının içme ve kullanma, tabii hayatı koruma, zirai sulama, enerji, sanayi, ticaret, turizm, taşıma, ulaşım, rekreasyon, projeye dayalı su ürünleri yetiştiriciliği ve su ürünleri avcılığı maksatlarına göre sektörel olarak dağıtımını,
- r) Kuraklık: Yağışların, kaydedilen normal düzeylerin önemli ölçüde altına düşmesi sonucu arazi, su kaynakları, zirai ve sınai üretim sistemlerini olumsuz olarak etkileyen ve ciddi hidrolojik dengesizliklere yol açan tabii bir olayı,
- s) Kuraklık yönetim planı: Muhtemel kuraklık risklerinin olumsuz etkilerinin kontrolü ve kuraklık problemlerinin çözümüne yönelik olarak kuraklık öncesinde, esnasında ve sonrasında alınacak tedbirleri ihtiva eden yönetim planını,
- ş) Özel sular: Ferdi mülkiyete konu olan kaynak sularını,
- t) Sınır oluşturan sular: İki veya daha çok ülkeyi birbirinden ayıran suları,
- u) Sınıraşan sular: Kaynağı bir ülkede olup diğer bir veya birden fazla ülkeden geçen, denize veya göle dökülen akarsular ile yeraltı sularını,
- ü) Su bütçesi: Belirli bir havza, alt havza, göl, akarsu, yeraltı suyu veya su kütlesine, birim zamanda giren su miktarı ile çıkan ve çekilen su miktarlarının dengesini,
- v) Su durumu: Yerüstü suları için su kaynağının hem ekolojik hem kimyasal hem de miktar olarak, yeraltı suları için ise su kütlesinin hem miktar hem de kimyasal açıdan herhangi bir zamandaki özelliklerini,
- y) Su kaynağı: Yeraltı ve yerüstünde bulunan suları,

- z) Su kirliliği: Belirli bir kirleticinin ve/veya kirletici grubunun su kaynaklarına karışması neticesinde, bu kirletici ya da kirletici grubunun miktarının suda, çökeltide ya da su ortamında yaşayan mikroorganizmaları, bitki ve/veya hayvanları, insan sağlığını ve çevreyi korumak için belirlenen standartları ya dakriterleri aşması durumunu,
- aa) Su kütlesi: Bir akarsuyun, nehir veya kanalın, gölün ya da rezervuarın, geçiş suyu veya yeraltı suyunun bir kısmı ya da tamamı olan ve benzer özellikler gösteren, yönetilebilir en küçük su birimini,
- bb) Su tahsisi: Herhangi bir su kaynağından belirli bir kurum, kuruluş, gerçek ve tüzel kişilere verilen su kullanım iznini,
- cc) Su tahsis sicili: Herhangi bir su kaynağından belirli kurum, kuruluş, gerçek ve/veya tüzel kişilere verilen izin kayıtlarını ihtiva eden sicili,
- dd) Su yapıları: Su kaynaklarından faydalanmak veya zararlarını önlemek amacıyla yapılan her türlü yapı ile bunların tamamlayıcı tesislerini,
- ee) Taşkın: Bir akarsuyun çeşitli sebeplerle yatağından taşması veya şehir kanalizasyon şebekelerinden kaynaklananlar hariç olmak üzere, normal şartlar altında kuru olan bir alanın geçici olarak sularla kaplanması olayını,
- ff) Taşkın koruma alanı: Taşkın tehlike haritası ile belirlenen ve taşkın yönetim planlarına uygun olarak yapılaşmaya kapalı olan bölgeyi,
- gg) Taşkın tehlike haritası: İlgili debiye göre taşkın halinde su altında kalacak coğrafi alanı, su seviyesini veya derinliğini, su hızını veya ilgili debiyi gösteren haritayı,
- ğğ) Taşkın yönetim planı: Taşkın riski ön değerlendirmesine, taşkın tehlike haritalarına ve taşkın risk haritalarına dayanarak, taşkına maruz alanlarda riskin yönetilmesi için taşkından önce, taşkın sırasında ve taşkından sonra alınması gereken tedbirleri ihtiva eden yönetim planını,
- hh) Ulusal su planı: Ülke su kaynaklarının teknik, ekonomik, ekolojik ve sosyal ihtiyaçlara en uygun şekilde yönetilmesini sağlayacak ulusal su politikasının ana unsurlarını ihtiva eden planı,
- ıı) Yeraltı suyu: Yeraltında durgun veya hareket halindeki suları,
- ii) Yerüstü suyu: Yeraltı suları ve denizler haricindeki bütün iç suları ve geçiş sularını,
- jj) Yetkili idare: Kanunlarla kendisine su yönetiminin herhangi bir uygulaması ile alakalı görev, yetki veya sorumluluk verilmiş kurum ve kuruluşları,
- kk) Yönetim hizmetleri: Su kaynaklarının tespitini, ölçümünü, korunmasını, izlenmesini, projelendirilmesini, işletilmesini, iyileştirilmesini, tahsislerin yapılmasını, denetlenmesini, çevresel maliyetler de dahil olmak üzere bedellerin toplanmasını ve ilgili kurumlara dağıtımını ifade eder.

Suyun hukuki durumu

MADDE 3- (1) Genel sular Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır.

(2) Ferdi mülkiyete tabi tapulu araziden çıkan özel suların;

a) Ferdi mülkiyete tabi tapulu arazide ikamet edilmesi halinde ikamet sahibinin içme-kullanma suyu ile zati ihtiyacına kadar olan kısmı,

b) 5403 sayılı Kanununun 8/A maddesi uyarınca aynı kanuna ekli 1 sayılı listedeki il/ilçe bazında belirlenmiş olan yeter gelirli tarımsal arazi büyüklükleri tablosundaki arazinin miktarlarının ihtiyacına kadar olan kısmı,

c) 6102 sayılı Kanunda düzenlenen esnaf işletmesi kapsamındaki sınırı aşmamak kaydıyla esnaf faaliyeti için ihtiyaç duyulan miktara kadar olan kısmı,

o kaynağın bulunduğu arzun mülkiyetine tabi olup, o kaynağın bulunduğu arazinin malik veya zilyedi tarafından aynı arazi içerisinde bedelsiz olarak kullanılır.

(3) 2 nci fıkrada belirtilen ihtiyaçların üzerindeki sular genel su niteliğindedir.

Su yönetim ilkeleri

MADDE 4- (1) Su kaynaklarının havza ölçeğinde korunması, iyileştirilmesi, geliştirilmesi ve sürdürülebilir yönetimi konusunda ilgili kurum ve kuruluşlara kanunlarla verilen görev, yetki ve sorumlulukları çerçevesinde;

- a) Herkesin sağlıklı ve yeterli suya erişimi,
- b) Su kaynaklarının havza ölçeğinde bütüncül olarak yönetimi,
- c) Su kaynaklarının, kullanım önceliklerine, ekonomik, ekolojik ve sosyal ihtiyaçlara en uygun şekilde kullanımı,
- ç) Su kalitesini ve miktarını olumsuz yönde değiştirecek etkenlerin kaynağında bertarafı veya azaltılması,
- d) Su kaynaklarının kirlenmeye karşı korunması ve kirlenmiş olan su kaynaklarının kalitesinin iyileştirilerek, çevresel hedeflere ulaşılması,
- e) Yerüstü ve yeraltı sularının iyi su durumuna ulaştırılması ve bu durumun korunması,
- f) Su temin maliyetinin kullanan tarafından ödenmesi ve söz konusu maliyetlerin yönetim hizmetleri bedeli de dikkate alınarak belirlenmesi,
- g) Bir havzada zirai ürün deseninin ve sanayi tesislerinin planlanmasında, kullanılabilir yıllık su potansiyelinin de dikkate alınması,
- ğ) Tabiiğöllerden ve yeraltı su kütlelerinden su çekilmesinde yıllık su kütle dengesinin bozulmaması,
- h) İçme ve kullanma, zirai sulama, sanayi ve diğer maksatlarla su kullanımlarında azami su verimi ve su tasarrufu sağlayacak tedbirlerin alınması ve teknolojilerin kullanılması,
- ı) Sudan azami ölçüde istifade edilmesi maksadıyla, uygulanabilir olması durumunda atık suların geri kazanılarak yeniden kullanılması,
- i) Su kaynaklarının temini, korunması, kirliliğın önlenmesi için uyulması gereken esaslar ve standartlar ile yenilenebilir enerji kaynaklarının, yenilikçi ve temiz teknolojilerin teşviki için ekonomik araçlar ve teşvikler kullanılması,
- j) Kurak dönemlerde zarar görme riskini azaltmak maksadıyla, su kaynaklarının kullanılması ve tesislerin işletilmesinde, su kullanım önceliklerini esas alan kuraklık yönetim planlarının da dikkate alınması esastır.

(2) Su kaynaklarının korunması, geliştirilmesi, iyileştirilmesi ve kullanılması ile ilgili her türlü iş ve işlemlerde ulusal su planı, havza yönetim, taşkın yönetim ve kuraklık yönetim planları esas alınır.

(3) Su kaynaklarının korunması, geliştirilmesi, iyileştirilmesi ve verimli kullanımı için gerekli tedbirler yetkili kurum ve kuruluşlarca alınır.

(4) Taşkınla doğrudan veya dolaylı ilgili olan her türlü strateji, plan ve projenin hazırlanmasında ve uygulanmasında taşkın yönetim planları da esas alınır.

Su kaynaklarının korunması

MADDE 5-(1) Yetkili idareler, su kaynaklarının miktar, kalite ve su ürünleri istihsalı de dikkate alınarak ekolojik yönden korunması için çevresel hedeflerin gerektirdiği tedbirleri almak ve/veya aldırarak yükümlüdür.

(2) Su kaynaklarının kirlenmesine yol açan kirleticileri üreten faaliyet sahipleri, kirlenmenin önlenmesi için gerekli tedbirleri ve öngörülen izinleri almakla yükümlüdürler.

- (3) Su kaynaklarının her türlü kullanımı ve korunması ile ilgili mevzuat çerçevesinde yetkili kurum ve kuruluşlarca belirlenmiş veya belirlenecek olan korunan su alanları, yetkili kurum kuruluşlarca Su Yönetim Yüksek Kuruluna bildirilir.
- (4) İçme ve kullanma suyu temin edilen veya edilmesi planlanan su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması için içme suyu havzalarında genel koruma prensipleri ve içme ve kullanma suyu havza koruma planlarına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.
- (5) İçme ve kullanma suyu temin edilen veya edilmesi planlanan su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması için su kaynağının bulunduğu bölgenin ve havzanın yapısı dikkate alınarak, koruma esasları ve alınacak tedbirler, Bakanlık tarafından hazırlanan veya hazırlatılan içme ve kullanma suyu havza koruma planları ile belirlenir. Planlar ilgili bakanlıkların görüşüne sunulur, ilgili bakanlıkların önerileri ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hazırlanacak eylem planı dikkate alınarak yayımlanır. Her tür ve ölçekte planın hazırlanması, güncellenmesi ve uygulanmasında varsa içme ve kullanma suyu havza koruma planları dikkate alınır.
- (6) İçme ve kullanma suyu arıtma tesislerinin tasarım kriterleri ve proje onayları Bakanlık tarafından, atıksu arıtma tesislerinin tasarım kriterleri ve proje onay esasları ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenir.
- (7) Su kaynaklarında yapılacak her türlü su kullanımı ve fiziki düzenlemede tabii hayatın korunması ve devamlılığı için gerekli tedbirler yetkili idarelerce alınır.
- (8) Su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımını sağlamak maksadıyla çevresel kalite standartları Bakanlıkça; çevresel kalite standartları esas alınarak atık suların alıcı ortam esaslı deşarj standartları Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenir. Belirlenen deşarj standartlarının sağlanabilmesi için uyulması gereken süreler ile sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde yapılacak yatırımların maliyeti ve ekonomik faaliyetlerin su kaynakları üzerindeki etkisi birlikte değerlendirilir.
- (9) İçme ve kullanma suyu ile sulama sistemlerindeki kaçak kullanım ve şebeke kayıplarının önlenmesi, bu sistemlerin işletilmesi hususlarında yetkili idareler ve kuruluşlarca sağlanır. Buna ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.
- (10) Tabii göl ve sulak alanlarda su dengesinin bozulmaması için, yeni su çekimlerine su bütçesi planlaması yapıldıktan sonra izin verilebilir. Su bütçesi, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl içerisinde hazırlanır.
- (11) Su akışının, arıtılmış atık suda bakiye kalan kirlilik yükünün özümsemesi için yetersiz olduğu su kaynaklarının havzalarında, havza yönetim planlarında su kaynaklarının durumu göz önünde bulundurulurken yetkili idarelerce ilave tedbir ve kısıtlamalar getirilebilir.
- (12) Sulama suyu kalite kriterleri ve arıtılmış atık suyun doğrudan tarımsal amaçlı kullanımı ve yeraltı suyu beslenmesinde uygulanacak kriterler Bakanlıkça belirlenir.
- (13) Drenaj sularının kontrolü, izlenmesi, yeniden kullanılması ve drenaj sularının kalitesinin iyileştirilmesi ile ilgili tedbirler Bakanlıkça belirlenir.
- (14) Besin elementleri açısından hassas su alanları Bakanlıkça belirlenir.
- (15) Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca havzalarda noktasal kaynaklı kirliliğin önlenmesi maksadıyla Havza Kirlilik Önlem Eylem Planı hazırlar ve Havza Yönetim Planına derç edilmek üzere Bakanlığa gönderir.
- (16) Kullanımdan dönen jeotermal kaynakların yeraltı su tabakasını kirliletmeyecek şekilde öncelikle reenjeksiyonu yapılır.
- (17) Bakanlık gerekli gördüğü havzalarda sulama suyunun etkin ve verimli kullanımına ilişkin gerekli tedbirleri alır.

Su kullanım maksatlarına göre öncelik sırası

MADDE 6- (1) Suyun miktarı, kalitesi, havzanın özelliği, zaruri ihtiyaçlar ve şartlar başka türlü bir çözüm yolu gerektirmedikçe su kaynaklarının kullanım maksatlarında aşağıdaki öncelik sırası uygulanır.

- a) İçme ve kullanma maksatlı su ihtiyaçları.
- b) Tabii hayat için gerekli su ihtiyaçları.
- c) Zirai sulama suyu ihtiyacı ve su ürünleri istihsalı.
- ç) Enerji üretimi ve sınai su ihtiyaçları.
- d) Ticaret, turizm, rekreasyon, taşıma, ulaşım ile sair su ihtiyaçları.

(2) Birden fazla maksada yönelik ihtiyacın olması ve su kaynağının yeterli olması halinde, havza yönetim planları çerçevesinde kaynağın birden fazla maksatla kullanımına öncelik sırası gözetilerek izin verilebilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Su Kaynaklarının Planlanması, Geliştirilmesi, İzlenmesi ve Denetimi

Ulusal su planı

MADDE 7-(1) Bakanlık tarafından, ilgili kurumların katılımı ile sınır aşan sular dahil bütün su kaynaklarının miktar ve kalite açısından bütüncül yönetimi için su kaynaklarının mevcut ve gelecekteki durumu dikkate alınarak; siyasal, sosyal, ekolojik ve ekonomik ihtiyaçları karşılayacak su yönetimi politikasını ihtiva eden ve havza yönetim planlarına esas teşkil edecek Ulusal Su Planı hazırlanır.

(2) Ulusal Su Planı, Su Yönetimi Yüksek Kurulunun görüşü alınarak Bakanlık tarafından Cumhurbaşkanına sunulur ve Cumhurbaşkanı kararnamesi ile yürürlüğe girer.

(3) Ulusal Su Planı altı yılda bir aynı usul ile güncellenir. İhtiyaç duyulması halinde aynı usul ile ara dönemde de değişiklik yapılabilir.

Havza yönetim planı

MADDE 8- (1) Ulusal su planı ile uyumlu olacak şekilde, paydaşların yer aldığı katılımcı bir yaklaşımla her havza için yerüstü ve yeraltı sularının akılcı kullanımını ve çevresel hedefleri, bu hedeflere ulaşmak için suyun havza ölçeğinde korunmasını ve tahsisini, iklim değişikliğinin etkilerini, taşkın yönetim ve kuraklık yönetim planlarını dikkate alan tedbirler programını ihtiva eden havza yönetim planı Bakanlık tarafından ilgili kurum ve kuruluşların katılımı ile hazırlanır veya hazırlatılır. Havza yönetim planları Su Yönetimi Yüksek Kurulunun görüşü alınarak Bakanlık tarafından Cumhurbaşkanı'na sunulur, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yürürlüğe girer.

(2) Korunan su alanlarında ilgili kurumlarca belirlenen çevresel hedefler esas alınır. Bütün korunan su alanları havza yönetim planlarına işlenir.

(3) Havza yönetim planları tedbirler programı Bakanlığın koordinasyonunda ve havza yönetim kurullarının kontrolünde yetkili idarelerce uygulanır.

(4) Her tür ve ölçekte planın hazırlanması, güncellenmesi ve uygulanmasında varsa havza yönetim planları dikkate alınır.

(5) Havza yönetim planlarında belirtilen tedbirler alınmasına rağmen tanımlanan hedeflere ulaşmanın sosyal, teknik, ekonomik veya tabii afetler sebebiyle imkânsız olduğu durumlarda plan hedefleri, bilimsel esaslar dikkate alınarak hazırlanmasında izlenen usul ile güncellenebilir.

Taşkın kontrolü ve taşkın yönetim planı

MADDE 9- (1) Her havza veya alt havzaya ait taşkın yönetim planı katılımcı bir yaklaşımla, Bakanlık tarafından hazırlanır veya hazırlatılır. Taşkın yönetim planları Su

Yönetimi Yüksek Kurulunun görüşü alınarak Bakanlık tarafından Cumhurbaşkanına sunulur, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yürürlüğe girer.

(2) Taşkın yönetim planlarında; önleme, koruma ve hazırlıklı olma ilkeleri gereğince, taşkın öncesi, esnası ve sonrasında alınması gereken yapısal ve yapısal olmayan tedbirler belirlenir. Tedbirler ilgili idarelerce alınır.

(3) Kadastro çalışmaları sırasında taşınmazların tahdit, tespit ve tescilinde; dere yatağı genişliği, tescil dışı bırakılır.

(4) Yerleşim yerlerinin imar planlarının hazırlanmasında varsa taşkın tehlike haritalarını da ihtiva eden taşkın yönetim planları dikkate alınır; bu planlar ile belirlenen taşkın koruma alanları 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununda yer alan yeşil alan kullanımlarına ayrılır. Taşkın koruma alanlarında, mecburi sanat yapıları hariç hiçbir yapılaşmaya izin verilmez; bu alanlar ancak insanlar tarafından hızla ve kolaylıkla boşaltılabilen park, yeşil alan ve benzeri maksatlarla kullanılabilir.

(5) Dere yataklarında tabii akışı veya akış yatağını olumsuz yönde etkileyebilecek nitelikte yapı yapılamaz.

Kuraklık yönetim planı

MADDE10-(1) Havzalara veya alt havzalara ait kuraklık yönetim planları, Bakanlık koordinasyonunda ilgili kurum ve kuruluşların katılımı ile hazırlanır veya hazırlatılır. Kuraklık yönetim planları Su Yönetimi Yüksek Kurulunun görüşü alınarak Bakanlık tarafından Cumhurbaşkanına sunulur, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yürürlüğe girer.

(2) Kurak dönemlerde etkin su yönetimi için kuraklık yönetim planlarında belirlenen esaslara uyulur.

(3) Kuraklık yönetim planlarında belirlenen tedbirler ilgili idarelerce alınır.

İzleme, denetim, bilgi ve belge verme yükümlülüğü

MADDE 11- (1) Su kaynaklarının sürdürülebilir yönetiminin temini açısından izlenmesi havza esaslı olarak Bakanlıkça yapılır veya yaptırılır. Atık suyun izlenmesi, denetimi, atık su deşarj izni ve lisans işlemleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yürütülür. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı çevresel kalite standartları esaslı deşarj standartlarının uygulanması için atıksu deşarjının yapıldığı alıcı ortamda ihtiyaç halinde izleme yapar veya yaptırır.

(2) İçme kullanma suyu temini, sulama suyu temini, temin edilen suyun sarf yerlerine dağıtımını, enerji üretimi, su ürünleri yetiştiriciliği ve benzeri maksatlarla inşa edilen baraj, gölet, bağlama, isale hattı ve benzeri su yapıları ile özellikle çok maksatlı kullanılan su tesislerinin işletilmesi ve işletmenin denetlenmesi yetkili idareler tarafından yapılır. İşletme, izleme ve denetleme faaliyetlerine ilişkin raporlar, talep edilmesi halinde yetkili idareler tarafından Bakanlığa ve ilgili havza yönetim kuruluna sunulur. Havza yönetim kurullarının hazırlayacağı yıllık işletme, izleme ve denetim faaliyetleri ile ilgili rapor Bakanlık tarafından değerlendirildikten sonra Su Yönetimi Yüksek Kuruluna sunulur.

(3) Su kaynaklarının tahsis maksatlarına ve şartlarına uygun olarak kullanılmasını temin için denetim, Devlet Su işleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılır.

(4) Doğal mineralli suların tahsis maksatlarına ve şartlarına uygunluğu bakımından denetimi, Devlet Su işleri Genel Müdürlüğü tarafından, diğer denetimler ise 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu uyarınca yapılır.

(5) Jeotermal kaynakların reenjeksiyon ve deşarjı ile alakalı izleme ve denetimler, 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu uyarınca yapılır.

(6) Bakanlıkça yapılacak denetimlere ait usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir. Denetleme yetkisi gerek görülmesi halinde, alt yapılarının uygun olması durumunda, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne, büyükşehir belediyelerine veya belediyelere devredilebilir.

(7) Denetlenenler, Bakanlığın veya yetkili diğer mercilerin isteyecekleri bilgi ve belgeleri vermek, gerekli analiz ve ölçümlerin giderlerini karşılamak, denetim esnasında her türlü kolaylığı göstermek zorundadırlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Su Yönetim Kurulları

Su Yönetimi Yüksek Kurulunun kuruluşu, görev ve yetkileri

MADDE 12- (1) Suyun havza bütününde etkin yönetimi için üst düzeyde koordinasyonu ve kurumlar arası işbirliğini sağlamak üzere Su Yönetimi Yüksek Kurulu kurulmuştur.

(2) Kurulun başkanı, Tarım ve Orman Bakanıdır. Kurul; Bakanlık ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Bakan Yardımcılarından oluşur. Kurul, üyelerin salt çoğunluğu ile toplanır. İhtiyaç duyulması halinde gündem ile ilgili diğer bakanlıkların Bakan Yardımcıları da davet edilebilir ve katılanların salt çoğunluğu ile karar verilir. Oyların eşitliği halinde Kurul Başkanının kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır.

(3) Su Yönetimi Yüksek Kurulu, ihtiyaç duyması halinde toplantılarına konu ile alakalı diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerin temsilcilerini davet edebilir, üniversitelerin ilgili bölümleri, sivil toplum kuruluşları ve ilgili sektör temsilcilerinden oluşan danışma grupları oluşturabilir.

(4) Su Yönetimi Yüksek Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır;

- a) Sürdürülebilir su yönetimini ve su güvenliğini sağlamak için ulusal politikaları belirlemek,
- b) Ulusal su planını değerlendirmek,
- c) Kullanım maksatlarına göre havza bazında su tahsisini yapmak,
- ç) Havza, taşkın ve kuraklık yönetim planlarını değerlendirmek,
- d) Havzalar arası problemlerin çözümünü karara bağlamak,
- e) Havzalar arası su transferlerini karara bağlamak
- f) Kurul kararlarının uygulama süreçlerini takip etmek, değerlendirmek.

Havza yönetimi merkez kurulunun kuruluşu, görev ve yetkileri

MADDE 13- (1) Havza Yönetim Kurulları tarafından iletilen hususları görüşmek ve sonuca bağlamak, sonuca bağlanmayan hususları Su Yönetimi Yüksek Kuruluna iletmek, Su Yönetimi Yüksek Kurulunda alınan kararların havza ölçeğinde uygulanmasını sağlamak ve takibini yapmak üzere havza yönetimi merkez kurulu kurulmuştur. Kurulun sekreteryası Bakanlık tarafından yapılır.

(2) Havza Yönetimi Merkez Kuruluna Tarım ve Orman Bakan Yardımcısı başkanlık eder. Kurul, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının Bakan Yardımcıları veya görevlendirecekleri ilgili birimlerin Genel Müdürleri, DSİ Genel Müdürü, Su Yönetimi Genel Müdürü, Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürü, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürü, Meteoroloji Genel Müdürü, Orman Genel Müdürü, Tarım Reformu Genel Müdürü, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürü, Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel

Müdürü, Bitkisel Üretim Genel Müdürü, Türkiye Su Enstitüsü Başkanı, İller Bankası A.Ş. Genel Müdürü, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanından oluşur. Kurul, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılan üye sayısının salt çoğunluğu ile karar verir. Oyların eşitliği halinde Kurul Başkanının kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır.

(3) Başkan, gerek duyduğu takdirde, gündem konularına göre uzmanlar, ilgili merkez ve/veya taşra kurum temsilcileri ile özel sektör temsilcilerini, Kurulu bilgilendirmek üzere oy hakkı olmaksızın toplantılarına davet edebilir.

(4) Havza Yönetimi Merkez Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

a) Havza koruma eylem planlarında belirlenen kısa, orta ve uzun vadedeki uygulamaların gerçekleşmesini sağlamak için uygulamaları takip etmek ve hızlandırmak.

b) Havza yönetim planlarının hazırlanması ve uygulanmasında kurumlar arası koordinasyonu sağlamak ve uygulamaları takip etmek.

c) Taşkın yönetim planları, taşkınla mücadele çalışmaları ve kuraklık yönetim planlarının hazırlık çalışmalarında kurumlar arası koordinasyonu sağlamak ve takip etmek, planların tamamlanmasını müteakip uygulanmasını takip etmek.

ç) Ulusal Havza Yönetim Stratejisi kapsamında gelişmeleri takip etmek ve koordinasyonu sağlamak.

d) İçme ve kullanma suyu havzaları için yapılan ve yapılacak olan özel hüküm belirleme çalışmalarında koordinasyonu sağlamak ve gelişmeleri değerlendirmek.

e) Havza su tahsis planlarının hazırlanması ve uygulanmasında kurumlar arası koordinasyonu sağlamak ve uygulamaları takip etmek ve Su Yönetimi Yüksek Kuruluna onaya sunmak.

f) Havzalar arasında su transferi konularını değerlendirerek karar vermek üzere Su Yönetimi Yüksek Kurulu'na sunmak,

g) Ulusal Su Planının koordinasyonunu sağlamak, gelişmeleri değerlendirmek ve Su Yönetimi Yüksek Kuruluna onaya sunmak

ğ) Gerekli görülen durumlarda ilgili Havza Yönetim Kurulu Başkanını ve beraberinde Havza Yönetim Kurulu üyesi veya üyelerini toplantılara davet etmek.

Havza yönetim kurulunun kuruluşu, görev ve yetkileri

MADDE 14-(1) Yerüstü ve yeraltı sularının bütüncül bir yaklaşımla korunması ve planlanmasına yönelik, havza, taşkın ve kuraklık yönetim planlarının uygulanmasının takibi ve havzadaki ilgili kurumlar arası koordinasyonun sağlanması maksatlarıyla Havza Yönetim Kurulları kurulmuştur. Kurulların sekretaryası Bakanlık tarafından yapılır.

(2) Havza yönetim kurulları, havza sınırları içerisinde bulunan illerden Bakanlıkça koordinatör olarak belirlenecek ilin Valisinin başkanlığında, havzada yer alan diğer illerin Valileri; Büyükşehirlerin Büyükşehir Belediye Başkanları ile Su Ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürleri; Büyükşehir olmayan illerin İl Belediye Başkanları, İl Özel İdaresi Genel Sekreterleri; SYGM temsilcisi, DSİ Genel Müdürlüğü temsilcisi, Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü temsilcisi; sınır aşan havzalarda Türkiye Su Enstitüsü temsilcisi; koordinatör ilden sorumlu DSİ Bölge Müdürü, havzada yer alan diğer DSİ Bölge Müdürlüklerinin temsilcileri, havzada yer alan illerin Bakanlık İl Müdürleri, Çevre ve Şehircilik İl Müdürleri, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürleri, İller Bankası A.Ş. temsilcisi ile heyet başkanı tarafından belirlenen organize sanayi bölgesinin/bölgelerinin müdürü/müdürleri, üniversite ve sivil toplum kuruluşu temsilcileri ile sulama birliği ve sulama kooperatifi başkanları ya da temsilcilerinden oluşur.

Kurul üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğu ile karar verir. Oyların eşitliği halinde Kurul Başkanının kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır.

(3) Başkan, gerek duyduğu takdirde, gündem konularına göre ilgili kurum/kuruluşların merkez ve/veya taşra temsilcilerini oy hakkı ile, özel sektör temsilcileri ve konuyla ilgili uzmanları ise oy hakkı olmaksızın Kurul toplantılarına davet edebilir.

(4) Her ilde, o ilin valisi başkanlığında İl Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu kurulur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Su Bilgi Sistemi, Su Kaynaklarının Tahsisi, Su Tahsis Sicili, İrtifak Hakkı ve Kamulaştırma Su bilgi sistemi

MADDE 15-(1) Su kaynakları ve doğal mineralli sular ile ilgili her türlü bilginin toplanmasına, biriktirilmesine ve izlenmesine yönelik olarak Bakanlıkça ulusal su bilgi sistemi kurulur. Ulusal Su Bilgi Sistemi, diğer kurum ve kuruluşlardaki gerek bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce oluşturulmuş su veri tabanları, gerekse su ile ilgili bilgi ve verileri ihtiva eden potansiyel bilgi sistemleri ile ilişkilendirilir. Böylece kurumlar arası bilgi ve veri paylaşımı sağlanır.

(2) Kamu kurum ve kuruluşlarında bulunan suya ait diğer nitelik ve nicelik bilgileri, talebi halinde Bakanlıkça bedelsiz olarak verilir.

(3) Bakanlıkça temin edilen ve üretilen bilgilerden kamu kurum kuruluşlarına talep edilmesi halinde bedelsiz; diğer gerçek ve tüzel kişilere ise stratejik önemi haiz olanların dışındakiler Bakanlıkça her yıl belirlenecek bedeli karşılığında verilir. Bu bedel, genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Bakanlık merkez muhasebe birimi hesabına yatırılır.

Kullanım maksatlarına göre su tahsisi

MADDE 16- (1) Kullanım maksatlarına göre su tahsisi; yerüstü ve yeraltı suları müştereken değerlendirilmek, ihtiyaçlar ve su kullanım öncelikleri dikkate alınmak suretiyle yönetim planları kapsamında havza veya alt havza esaslı uyarınca Su Yönetimi Yüksek Kurulu tarafından yapılır.

(2) Kullanım maksatlarına göre su tahsislerinde, ihtiyaç duyulan değişiklikler, Su Yönetimi Yüksek Kurulu kararı ile yapılır.

Su kaynaklarının tahsisi

MADDE 17- (1) Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişilere ve Türk vatandaşlarına yapılacak olan su tahsisleri, havza ölçeğinde kullanım maksatlarına göre su tahsisleri esas alınarak Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılır.

(2) Suyun tahsis belgesine uygun kullanımı esastır. Tahsis yapılan su kaynakları için ölçüm sistemi kurulur veya kurdurulur. Buna ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

(3) Tahsis edilen su kaynakları ve doğal mineralli sular için bedeli karşılığında su tahsis belgesi verilir. Tahsis bedeli Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü bütçesine gelir olarak kaydedilir. Su tahsisi en fazla yirmidokuz yıla kadar yapılabilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

(4) Mirasa ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla su tahsis belgeleri devredilemez. Ancak, tahsis belgesi sahibi ticari işletmenin devredilmesi halinde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün izni ile tahsis belgesi de devredilebilir.

(5) İçme ve kullanma suyu ile stratejik kullanım hariç emniyetli yeraltı suyu işletme rezervinden daha fazla su tahsisi yapılamaz.

- (6) Tahsise konu su kaynağının ve doğal mineralli suların tamamının veya bir kısmının korunan alanlar içerisinde kalması halinde koruma hususunda yetkili idarenin uygun görüşü alınır.
- (7) Ormanlık alanlardaki su kaynaklarının tahsisinde Orman Genel Müdürlüğünün görüşü alınır.
- (8) Su kaynaklarının ve doğal mineralli suların tahsis maksat ve şartları dışında kullanılması veya mücbir sebepler dışında üç yıl süresince kullanılmaması halinde verilen su tahsis belgesi iptal edilir. Tahsisin azaltılması, artırılması veya iptali hususunda Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü yetkilidir.
- (9) Kamu yararı çerçevesinde umumi kullanıma açık yerlerde su kaynakları tahsise tabi değildir.

Su Tahsis Sicili

- MADDE 18-** (1) Su Tahsis Sicili, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından tutulur.
- (2) Su Tahsis Sicili alenidir ve kayıtların bilinmediği iddia edilemez. Su kaynaklarıyla ilgili idari karar ve işlemlerden doğan ihtilafların çözümlenmesinde bu sicildeki kayıt ve bilgiler esas alınır.

İrtifak hakkı ve kamulaştırma

- MADDE 19-** (1) Adına su tahsisi yapılan gerçek ve özel hukuk tüzel kişinin su tahsisi yapılan alanda bulunan ve mülkiyeti üçüncü kişilere ait olan taşınmazın zorunlu olarak ihtiyaç duyması, bu ihtiyacın Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce uygun bulunması ve adına su tahsisi yapılan kişi tarafından bu taşınmazın üzerinde irtifak hakkı tesis edilmesi veya satın alınması konusunda taşınmaz maliki ile anlaşması halinde; adına su tahsisi yapılan kişi tarafından irtifak hakkı veya satış bedeli taşınmaz malikine ödenmek ve kullanım hakkı, adına su tahsisi yapılan kişiye verilmek suretiyle irtifak hakkı tesis edilmesi veya taşınmazın tapuya tescili işlemi bu Genel Müdürlük adına yapılır. Adına su tahsisi yapılan kişi ile taşınmaz malikinin taşınmazın üzerinde irtifak hakkı tesis edilmesi veya satın alınması konusunda anlaşamaması halinde ise adına su tahsisi yapılan kişi tarafından Genel Müdürlüğe müracaat edilerek, tahsis edilen suyun kullanılabilmesi maksadıyla taşınmazın mülkiyetinin kamulaştırılması veya kamulaştırma yoluyla üzerinde irtifak hakkı tesis edilmesi talebinde bulunulabilir. Talep, değerlendirilerek uygun bulunması halinde kamu yararı kararı alınır ve kamulaştırma bedelinin adına su tahsisi yapılan kişi tarafından peşin olarak ödenmesi kaydıyla taşınmazın mülkiyeti kamulaştırılarak veya taşınmaz üzerinde kamulaştırma yoluyla irtifak hakkı tesis edilerek tapuda Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü adına tescil edilir.
- (2) Kamulaştırma işlemleri, 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre yürütülür. Kamulaştırma için gerekli bilgi ve belge temini, plan yapımı ve diğer işlemler için gerekli giderler adına su tahsisi yapılan kişi tarafından ödenir.
- (3) Bu madde kapsamında mülkiyeti kamulaştırılarak veya üzerinde kamulaştırma yoluyla irtifak hakkı tesis edilerek tapuda Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü adına tescil edilen taşınmaz, su tahsis faaliyetlerinin devam etmesi şartıyla ve tahsis maksadında kullanılmak üzere tahsis süresince su tahsis belgesi sahibinin bedelsiz kullanımına bırakılır.
- (4) Kamulaştırılan taşınmazın, kamulaştırma maksadındaki faaliyetler için lüzum kalmadığının tespiti halinde 2942 sayılı Kanuna göre işlem yapılır.
- (5) Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlarda bulunan suyun, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda tanımlanan genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile köy tüzel kişiliklerine tahsis edilmesi durumunda, tahsis edilen suyun kullanılabilmesi için zorunlu olarak ihtiyaç duyulan ve bu ihtiyacı Genel

Müdürlük tarafından uygun bulunan mülkiyeti Hazineye ait veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlar Hazine ve Maliye Bakanlığınca; su tahsis faaliyetlerinin devam etmesi şartıyla ve tahsis maksadında kullanılmak üzere tahsis süresince su tahsis belgesi sahibi idare adına tahsis edilebilir.

(6) Hazinesinin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlarda bulunan suyun, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce, beşinci fıkrada yer alan idareler dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarına veya gerçek ya da özel hukuk tüzel kişilerine tahsis edilmesi durumunda; bu kamu kurum ve kuruluşları veya kişilerin tahsis edilen suyun kullanılabilmesi için zorunlu olarak ihtiyaç duyulan ve bu ihtiyacı Genel Müdürlük tarafından uygun bulunan mülkiyeti Hazineye ait veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlar hakkında Hazine ve Maliye Bakanlığınca; su tahsis faaliyetlerinin devam etmesi şartıyla ve tahsis maksadında kullanılmak üzere tahsis süresince su tahsis belgesi sahibi kamu kurum ve kuruluşları veya kişilerine, ilgili mevzuatına göre bedeli karşılığında kiralama yapılabilir, irtifak hakkı tesis edilebilir veya kullanma izni verilebilir.

(7) Tahsis edilen suyun bulunduğu yer ile bu suyun kullanılabilmesi için zorunlu olarak ihtiyaç duyulan ve bu ihtiyacı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce uygun bulunan mera, yaylak ve kışlaklar ile orman sayılan alanlar hakkında ilgili mevzuatına göre işlem yapılır ve ödenmesi gereken tüm masraflar adına su tahsisi yapılan kişi tarafından ödenir.

Rehin, haciz ve ihtiyati tedbir

MADDE 20- (1)Tahsise konu su kaynağı hiçbir şekilde hacedilemez, rehnedilemez ve üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Koordinasyon, Yetki, Sorumluluk, Fiyatlandırma, Yasak Filler ve Cezalar

MADDE 21-(1) Su kaynakları ve doğal mineralli suların yönetimi ile ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşlarının faaliyetleri arasındaki koordinasyon Bakanlık tarafından sağlanır.

Sınır oluşturan ve sınıraşan su kaynakları

MADDE 22- (1) Sınır oluşturan ve sınıraşan su kaynakları konusunda ilgili ülkeler ile yapılacak müşterek projelerde; su havzası yönetimine, hidrolojik, ekolojik, su ile ilgili her türlü mühendislik hizmetleri için gerekli veri toplanmasına ilişkin her türlü inceleme Bakanlık marifetiyle; imzalanacak anlaşmalara ilişkin temas ve müzakereler ise Dışişleri Bakanlığı eliyle Bakanlık ve ilgili diğer kurumlarla eşgüdüm içinde yürütülür.

Sorumluluk

MADDE 23- (1) Kanunla su kaynakları ve doğal mineralli suların ile ilgili herhangi bir konuda yetkili kılınmış bulunan merkezi ve mahalli idareler, ilgili mevzuatında belirtilen konu ve sınırlar içerisindeki görev ve yetkileri bakımından, bu Kanunda açık hüküm bulunmayan hallerde yetkili idare sayılır.

Fiyatlandırma

MADDE 24- (1) Bu Kanunun 16ncı maddesi gereğince, kendisine su tahsis edilenlerden, ölçüm cihazı bulunan hallerde kullanılan miktar üzerinden, ölçüm cihazı bulunmayan hallerde ise tahsis belgesindeki miktar üzerinden bedel alınması hususu

Cumhurbaşkanı'nın takdirindedir. Bu bedelin ve tahsis belgesi bedelinin artırılmasına, eksiltilmesine ve kaldırılmasına, kullanma maksadı, ekonomik, sosyal ve mahalli şartlar göz önüne alınarak Bakanlığın teklifi üzerine Cumhurbaşkanlığınca kararlaştırılarak en geç o yılın Ekim ayı içinde ilan olunur. Yeni tarife, izleyen yılın başından itibaren yürürlüğe girer. Tahsil edilen bedeller Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü bütçesine gelir olarak kaydedilir.

(2) İlgili mevzuata istinaden yetkili idareler tarafından bedelleri alınan kaynak suyu ve doğal mineralli suların ayrıca bedel alınmaz.

(3) Yetkili idareler tarafından yapılan hizmetlere karşılık tam maliyet esasından yatırım bedeli ve yönetim hizmeti bedeli alınır. Bu fıkranın uygulanmasında yatırım için verilen hibe ve teşvikler muafıdır.

(4) 4/12/1984 tarihli ve 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtım ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun ve 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamındaki su kullanımları, ilgili mevzuatta belirtilen ücretler dışında ayrıca ücrete tabi tutulmaz.

(5) Fiyatlandırma ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.

Yasak fiiller

MADDE 25-(1) Aşağıdaki fiillerin yapılması yasaktır.

a) Su ekosistemlerine akarsu debisini ekolojik ihtiyaç miktarının altına düşürerek, havza yönetim planlarındaki çevresel hedefleri olumsuz yönde etkileyecek ölçüde, ekosistemin sürdürülebilirliğine zarar vermek.

b) Dere yataklarından, taşkın sahalarından ve göl yataklarından Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara aykırı olarak kum, çakıl ve benzeri maddeler almak.

c) Su yapılarına zarar vermek.

ç) Su kaynakları ile ilgili, sondaj ve inşaat gibi çalışmaları, izinsiz yapmak.

d) Yeraltı sularına izinsiz olarak doğrudan veya dolaylı deşarj ve besleme yapmak.

e) Su kaynağını, su tahsis belgesi olmadan ya da su tahsis belgesine aykırı şekilde kullanmak.

f) Yerüstü ve yeraltı su havzalarında, ilgili mevzuata aykırı olarak su kalitesini olumsuz etkileyecek ve kullanımı yasaklanmış kimyasal maddeler ihtiva eden zirai mücadele ilaçları ve gübre kullanmak.

İdari nitelikteki cezalar

MADDE 26-(1) Su tahsis veya izin belgesi olmadan su kaynaklarını doğal mineralli suları;

a) İçme ve kullanma maksatlı olarak kullananlara, köylerde binTürk Lirası, belediye sınırları içerisinde beşbinTürk Lirası,

b) Zirai maksatlı kullananlara ikibin Türk Lirası,

c) Su ürünleri yetiştiriciliğinde yapılan anlık ölçümlerde, su tahsis belgesinde belirtilen miktardan 50 lt/sn'ye kadar fazla su kullananlara yediyüz elliTürk Lirası, 50-500 lt/sn arasında fazla kullananlara ikibinbeşyüzTürk Lirası, 500lt/sn'den daha fazla kullananlara beşbinTürk Lirası, yıl içerisinde ilk tekrarı halinde iki katı, sonraki tekrarlarında beş katı,

ç) Sanayi, ticaret, turizm, enerji ve rekreasyon, taşıma, ulaşım ve diğer maksatla kullananlara yedibinTürk Lirası

idari para cezası verilir. Bu cezalar tüzel kişilere on katı olarak uygulanır ve su kaynağının tahsisinde sakınca görülmezse tahsis belgesi verilebilir. Tahsis belgesi verilemezse su kullanımından men edilirler.

(2) Su tahsis belgesinde belirtilen tahsis miktarından daha fazla su kullananlara fazla kullandıkları her metreküp başına;

- a) İçme ve kullanma maksatlı olarak kullananlara beş Türk Lirası,
b) Zirai maksatlı kullananlara iki Türk Lirası,
c) Su ürünleri yetiştiriciliğinde yapılan anlık ölçümlerde, su tahsis belgesinde belirtilen miktardan 50 lt/sn'ye kadar fazla su kullananlara yetmişbeş Kuruş, 50-500 lt/sn arasında fazla kullananlara iki buçuk Türk Lirası, 500lt/sn'den daha fazla kullananlara beş Türk Lirası, yıl içerisinde ilk tekrarı halinde iki katı, sonraki tekrarlarında beş katı,
ç) Sanayi, ticaret, turizm, enerji, rekreasyon, taşıma, ulaşım ve diğer maksatla kullananlara yedi Türk Lirası

idari para cezası verilir. Bu cezalar tüzel kişilere on katı olarak uygulanır.

(3) Su tahsis belgesinin, tahsis maksadı dışında kullanıldığının tespiti halinde, su tahsis belgesi iptal edilir.

(4) Tahsis ölçüm sistemini kasıtlı bozan gerçek kişilere beşbin Türk Lirası, tüzel kişilere ellibin Türk Lirası idari para cezası verilir. Ayrıca ölçüm sistemine vermiş olduğu zarar tazmin ettirilir. İzinsiz kullanılan su bedeli, tahsis belgesindeki su miktarı esas alınarak iki katı olarak uygulanır.

(5) Bu Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrası uyarınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenen sürelerde su kayıp oranlarını yine aynı yönetmelikle belirlenen düzeye indirme yükümlülüğünü yerine getirmeyen belediyelerde nüfusu 100.000'den fazla olanlara yüzbin Türk Lirası, nüfusu 100.000 ila 50.000 arasında olanlara altmışbin Türk Lirası, nüfusu 50.000 ila 10.000 arasında olanlara kırkbin Türk Lirası, nüfusu 10.000 ila 2.000 arasında olanlara yirmibin Türk Lirası idari para cezası verilir.

(6) Bu Kanunun 11 inci maddesinin yedinci fıkrasında öngörülen bilgi ve belge verme yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere onüçbin Türk Lirası idari para cezası verilir.

(7) Dere yataklarında su yapılarına zarar verenlere ve bu alanlara 9 uncu maddenin beşinci fıkrasına aykırı olarak yapı yapan gerçek kişilere beşbin Türk Lirası, tüzel kişilere ellibin Türk Lirası idari para cezası verilir. Ayrıca izinsiz yapılan yapılar, kaldırılması ve nakli için gereken masraflar ilgililer tarafından karşılanmak üzere kaldırılır. Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde bu masraflar, ilgililerden 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

(8) Dere yataklarından, taşkın sahalarından ve göl yataklarından Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara aykırı olarak kum, çakıl ve benzeri maddeleri alanlara metre küp başına ikiyüzkırkbeş Türk Lirası idari para cezası verilir.

(9) Bu Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen hususlara aykırı olarak su ekosistemlerine zarar verenlere ikiyüzbeşbin Türk Lirası idari para cezası verilir.

(10) Bu Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine aykırı davrananlara ellibin Türk Lirası idari para cezası verilir.

(11) Bu Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine aykırı davrananlara yetmişbeşbin Türk Lirası idari para cezası verilir.

(12) Bu Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendine aykırı davrananlara beşbin Türk Lirası idari para cezası verilir.

(13) Bu Kanunun 25 inci maddesinin ikinci fıkrasına aykırı davrananlara ellibin Türk Lirası idari para cezası verilir.

(14) Verilen idari para cezalarına ilişkin kararlar cezayı veren idare tarafından 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. Verilen idari para cezaları tebliğ edildiği tarihten itibaren bir ay içinde ödenir. Bu Kanuna göre Bakanlık tarafından verilenler ile Bakanlıkça yetki devri yapılan büyükşehir belediyeleri ve belediyeler tarafından verilen idari para cezaları 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümlerine göre, Bakanlıkça yetki devri yapılan Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

tarafından verilen idari para cezaları ise genel hükümlere göre tahsil edilir. Bu cezalar için idari yaptırım kararlarına karşın tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde idari mahkemesinde dava açılabilir.

(15)Bu Kanunda belirtilen idari para cezaları, bu cezaların verilmesini gerektiren fiillerin işlenmesinden itibaren üç yıl içinde birinci tekrarında bir kat, ikinci ve müteakip tekrarında iki kat artırılarak verilir.

İdari para cezalarında yetki

MADDE 27- (1)Bu Kanunda öngörülen idari para cezalarını verme yetkisi Bakanlığa aittir. Bu yetki bu Kanunun 11 inci maddesi uyarınca denetim yetkisinin devredildiği kurum ve merciiler tarafından kullanılır.

(2) Bu Kanun uyarınca Bakanlık tarafından verilen idari para cezalarının tamamı genel bütçeye gelir kaydedilir. Bu Kanuna göre Bakanlıkça denetim yetkisi devredilen Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ve büyükşehir belediyeleri ve belediyeler tarafından verilen idari para cezalarının %50'si bu Kanun kapsamında idari para cezasını veren idarelerin bütçesine, %50'si ise genel bütçeye gelir kaydedilir. Denetim yetkisi devredilen bu idarelerce verilen idari para cezalarına ilişkin olarak tahsil edilen idari para cezalarının %50 oranındaki tutarları, tahsil edildiği tarihi takip eden ayın yedinci günü mesai saati bitimine kadar idarenin bulunduğu yerdeki ilgili vergi dairesine yatırılır. Anılan idareler tahsil ettikleri tutarları belirtilen sürede aktarmadıkları takdirde, bu tutarlar 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı ile birlikte anılan Kanun hükümlerine göre aktarmada geciken idareden takip ve tahsil edilir.

(3) Bu Kanunda öngörülen idari yaptırım kararları Bakanlık merkez teşkilatında genel müdürler, taşrada ise bölge müdürlerince verilir.

ALTINCIBÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yönetmelikler

MADDE 28- (1)Bu Kanunda Bakanlıkça uygulanması öngörülen hususlar ve kurulların teşkili, görev ve yetkileri, çalışma usul ve esasları ile ulusal su planı, havza, taşkın ve kuraklık yönetim planlarının hazırlanmasında ve uygulanmasında uyulacak usul ve esaslar Bakanlık tarafından yürürlüğe konulan yönetmeliklerle belirlenir.

Değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE29- (1)11/6/1936 tarihli ve 3039 sayılı Çeltik Ekimi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına “sular” ibaresinden, 11 inci maddesinin birinci fıkrasına “su” ibaresinden ve 12 nci maddesinin birinci fıkrasına “Sular” ibaresinden sonra gelmek üzere “üzerindeki kullanım hakkı” ibaresi eklenmiştir.

(2) 3039 sayılı Kanunun13 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Tahsis edilmek sureti ile köylerin orta malı olarak kullandığı sulardan, çeltiklik yapılabilmesi için ilk

(3) 3039 sayılı Kanunun 15 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 15- Şahısların mülkü olan çeltiklikler içinde olan kaynakların tahsis edilmek şartıyla bu Kanuna göre düzeni ve murakabesi çeltik komisyonlarına aittir.”

(4) 9/5/1960 tarihli ve 7478 sayılı Köy İçme Suları Hakkında Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “umuma ait sular ile” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

(5) 16/12/1960 tarihli ve 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanununun 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci ve üçüncü cümlesi ile 6 ncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

(6) 167 sayılı Kanunun 12 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Belgelerin vergi ve harçtan muafiyeti:

MADDE 12- 9 uncu, 10 uncu ve 11 inci maddelerde belirtilen belgeler, damga vergisinden ve 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununda düzenlenen harçlardan muafır.”

(7) 20/11/1981 tarihli ve 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a)ve (c) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) İçme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarının sağlanması ve ihtiyaç sahiplerine dağıtılması için; kendilerine tahsis edilen su kaynaklarından abonelere ulaşımaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak, bu projelere göre tesisleri kurmak veya kurdurmak, kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,”

“c) Kendilerine tahsis edilmiş olan su kaynaklarının, kullanılmış sularla ve endüstri artıkları ile kirlenmesini, bu kaynaklarda suların kaybına veya azalmasına yol açacak tesis kurulmasını ve bu tür faaliyetlerde bulunulmasını önlemek, bu konuda her türlü teknik, idari ve hukuki tedbiri almak,”

(8) 2560 sayılı Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kanalizasyon şebekesine verilmesi sakıncalı maddeler Çevre ve Şehircilik Bakanlığının uygun görüşü alınarak, içme suyu alınan havzaların korunması için gereken tedbir ve düzenlemeler ise Tarım ve Orman Bakanlığının uygun görüşü alınarak Genel Müdürlükçe yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

(9) 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinin birinci paragrafının başına aşağıdaki cümle eklenmiş ve (h) bendinin üçüncü paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Su kaynaklarının, deniz ve kıyı sularının korunması maksadıyla uygun teknolojiler ve bu maksatla kurulacak tesislerin vasıfları Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenir.

Denizlerin korunarak kullanımının sağlanması, deniz kirliliğinin bütünsel ve ekosistem odaklı bir yaklaşımla önlenmesi, deniz iyi çevre durumunun tesisi amacıyla kurumlar arası koordinasyonun sağlanması ve deniz çevresi stratejileri ve eylem planları hazırlanması için gerekli çalışmalar yapılır veya yaptırılır.”

“Deniz alanlarındaki alıcı ortam standartları ve deşarj kriterleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenir.”

(10) 2872 sayılı Kanununun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin altıncı cümlesinde yer alan “havza koruma planı” ibaresi “Eylem Planı” şeklinde değiştirilmiştir.

(11) 2872 sayılı Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (l) bendinin ikinci paragrafında yer alan “akarsular ve göller ile” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

(12) 2872 sayılı Kanununun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“d) Ülkenin egemenlik alanlarındaki denizlerden, dere yataklarından, göl yataklarından ve tarım arazilerinden kum, çakıl ve benzeri maddelerin alınması ile ilgili esaslar ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığınca müştereken yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

(13) 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “, kaynakları” ibaresi, 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “veya kaynak” ibaresi, 7 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “veya kaynakların” ibaresi, 8 inci maddesinin dördüncü ve yedinci fıkrası, 10 uncu maddesinin sekizinci fıkrası, 18 inci maddesinin sekizinci fıkrası ile 30 uncu maddesinin birinci, ikinci ve beşinci fıkralarında yer alan“, kaynak” ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve 11 inci maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kamulaştırma yoluyla irtifak hakkı tesisinde, bu kamulaştırma sebebiyle taşınmaz malda meydana gelecek kıymet düşüklüğü gerekçeleriyle belirtilir.”

(14) 9/5/1985 tarihli ve 3202 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (j) bendinin ikinci paragrafı yürürlükten kaldırılmıştır.

“e) Köy ve bağlı yerleşme birimlerine, askeri garnizonlara sağlıklı, yeterli içmesuyu ve kullanma suyu tesislerini yapmak, geliştirmek ve yapımına destek olmak, sondaj kuyuları açmak, kanunlarla köye tahsis edilmiş olan suları; tevzi etmek,”

(15) 3202 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“MADDE 40- Köy ve bağlı yerleşme birimleri ile askeri garnizonlara içme ve kullanma suyu temini amacıyla açılacak kuyular için Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünden belge alınır.”

(16) 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun 718 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “ve kaynaklar da” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

(17) 4721 sayılı Kanun’un 742 nci maddesinin üçüncü fıkrasının ilk cümlesinden sonra gelmek üzere,

“Üstteki arazi malikinin taşınmazı için zorunlu olan su miktarı hususunda özel kanun hükümleri saklıdır.”

cümlesi eklenmiştir.

(18) 4721 sayılı Kanun’un 743 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “üstteki arazi malikine” ifadesi yerine “onda hak sahibi olana” ifadesi; 759 uncu maddesinin ilk fıkrasında yer alan “o zamana kadarki yararlanmaları oranında” ifadesi yerine “özel kanun ile belirlenen yararlanma oranında” ifadesi; 761 uncu maddesinin ilk fıkrasında yer alan “tam bir” ifadesi yerine “özel kanun ile belirlenen” ifadesi getirilmiştir.

(19) 4721 sayılı Kanun’un 756 ncı maddesinin ilk fıkrasında yer alan “Kaynaklar, arazinin bütünleyici parçası olup” ifadesinden sonra gelen kısım “bunlardan malik veya zilyedin yararlanma şartları ve ölçüsü hususunda özel kanun hükümleri saklıdır.” şeklinde değiştirilmiştir.

(20) 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (r) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“r) Su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek, bunun için gerekli baraj ve diğer tesisleri kurmak, kurdurmak ve işletmek; taşkın yönetim planlarına uygun olarak derelerin ıslahını yapmak; kendilerine tahsis edilen su kaynaklarından kaynak suyu veya arıtma sonunda üretilen suları pazarlamak.”

(21) 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“e) Müktesep haklar saklı kalmak üzere; kendilerine tahsis edilen su kaynaklarından içme, kullanma ve endüstri suyu sağlamak; atık su ve yağmur suyunun uzaklaştırılmasını sağlamak; bunlar için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettmek; tahsis edilen su kaynaklarını işletmek veya işlettmek.”

(22) 5686 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (7) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Doğal mineralli su: Yer kabuğunun farklı derinliklerinde, uygun jeolojik şartlarda doğal olarak oluşan bir veya daha fazla kaynaktan yeryüzüne kendiliğinden çıkan ya da

çıkartılan, mineral içeriği ve diğer bileşenleri ile tanımlanan; tedavi, şifa amaçlarıyla da kullanılan içmece suyu, şifalı su ve benzeri adlarla anılan, tabii halde toplam mineral muhtevası 1000 mg/L ve daha yüksek olan suları”

(23) 5686 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Jeotermal kaynak: Mineral muhtevasına bakılmaksızın jeolojik yapıya bağlı olarak yer kabuğu ısısının etkisiyle sıcaklığı sürekli olarak en az 20 santigrat derece ve üzerinde olan, doğal olarak çıkan veya çıkarılan su, buhar ve gazlar ile yeraltına insan düzenlemeleri vasıtasıyla gönderilerek yer kabuğu veya kızgın kuru kayaların ısısı ile ısıtılarak su, buhar ve gazların elde edildiği yerleri,

(24) 5686 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve beşinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“(1)Arama ruhsatı sahibinin, arama ruhsat süresinin son günü akşamına kadar işletme projesi ile idareye işletme ruhsatı başvurusunda bulunması halinde jeotermal kaynaklar için işletme ruhsatı verilir, doğal mineralli sular için ise İdare'nin uygun bulma kararı üzerine Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünden su tahsis belgesi alınmasından sonra işletme ruhsatı verilir ve varsa tespit edilen bloke alanıyla birlikte MİGEM'e bildirilir.”

“Doğal mineralli sular için verilen işletme ruhsatları, su tahsis belgesi geçerli olduğu sürece hüküm ifade eder.”

(25) 5686 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Doğal mineralli suların tahsis maksatlarına ve şartlarına uygunluğu bakımından denetimi, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılır”

(26) 5686 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine “İdare” ibaresinden sonra gelmek üzere“su tahsisine ilişkin kayıtlar hariç” ibaresi eklenmiştir.

(27) 5686 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin dördüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş ve beşinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “Kaynağın” ibaresi “Doğal mineralli sular dışında kaynağın” ibaresi şeklinde değiştirilmiştir.

“Doğal mineralli sulara ilişkin olarak Su Kanunu hükümleri uygulanır.”

(28) 5686 sayılı Kanunun 12 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(9) Doğal mineralli sulara ilişkin olarak Su Kanunu hükümleri uygulanır.”

(29) 5686 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş ve beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Reenjeksiyon yapılması durumunda Tarım ve Orman Bakanlığının görüşü alınır.”

“(5) Entegre jeotermal kaynak kullanım alanı dışındaki müstakil kaplıca ve doğal mineralli su işletmelerinde reenjeksiyon ve enjeksiyon şartı aranmayabilir. Reenjeksiyon ve enjeksiyon şartı aranması durumunda Tarım ve Orman Bakanlığı, alıcı ortama deşarj edilmesi durumunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görüşü doğrultusunda idarece karar verilir.”

(30) 5686 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Doğal mineralli sulara Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından su tahsis belgesi verilmesini müteakip bu alanda idarece işletme ruhsatı verilir.”

(31) 26/1/2011 tarihli ve 6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunun 13 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(11) Banka tarafından, Yüksek Planlama Kurulunca önceliklendirilen çevresel altyapı projelerinin uygulanması için Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen faizle kredi verilir.”

(32) 10/07/2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 103 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının (i) bendinde yer alan “Tarım ve Orman Bakanlığı ile birlikte” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır. 19/19

Mevcut su tahsis ve su kullanım izinlerinin süresi

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce yapılmış su tahsislerinde ve verilmiş olan su kullanım izinlerinde tahsis veya izin süresinin hesabında tahsisin yapıldığı veya iznin verildiği tarih esas alınır.

Mevcut su tahsis ve su kullanım izin belgeleri ile su kullanım izinlerinin durumları

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu Kanunun yayımlandığı tarihten önce yapılmış olan tahsise ve izne ilişkin bütün bilgi ve belgeler bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne verilir. Bu süre içerisinde başvurulmaması halinde izin veya tahsis sona erer.

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce hangi adla olursa olsun su kaynağına ilişkin olarak verilmiş olan su kullanım izni ile su tahsisleri ve bunlar uyarınca yapılan su çekimleri bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren üç yıl içerisinde yapılacak su bütçesine göre yeniden düzenlenir. Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce süresi belirtilerek verilen izin ve yapılan tahsisler ile kaynak hakları, yeniden düzenleme sırasında ilgili mevzuattaki uzatımlar haricinde süre bakımından korunur. Süre bitiminde tapu siciline tescil edilmiş irtifak hakları terkin edilir. Tahsis ve izin süresi belirtilmeyen hallerde ise birinci fıkrada zikredilen bilgi ve belge ibrazı, güncelleme sırasında yeni bir başvuru olarak kabul edilerek değerlendirme yapılır.

(3) Doğal mineralli sulara ilişkin olarak verilmiş olan arama ve işletme ruhsatları hakkında su tahsis süreleri haricinde 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu uygulanmaya devam olunur.

Yürürlük

MADDE 29- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 30-(1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

Ek:1 Su Havzaları

Su Havzası Adı	Yağış alanı	
	(km ²)	%
(01) Meriç-Ergene Havzası	14,560	1.9
(02) Marmara Havzası	24,100	3.1
(03) Susurluk Havzası	22,399	2.9
(04) Kuzey Ege Havzası	10,003	1.3
(05) Gediz Havzası	18,000	2.3
(06) Küçük Menderes Havzası	6,907	0.9
(07) Büyük Menderes Havzası	24,976	3.2
(08) Batı Akdeniz Havzası	20,953	2.7
(09) Antalya Havzası	19,577	2.5
(10) Burdur Gölü Havzası	6,374	0.8
(11) Akarçay Havzası	7,605	1.0
(12) Sakarya Havzası	58,160	7.5
(13) Batı Karadeniz Havzası	29,598	3.8
(14) Yeşilırmak Havzası	36,114	4.6
(15) Kızılırmak Havzası	78,180	10.0
(16) Konya Kapalı Havzası	53,850	6.9
(17) Doğu Akdeniz Havzası	22,048	2.8
(18) Seyhan Havzası	20,450	2.6
(19) Ası Havzası	7,796	1.0
(20) Ceyhan Havzası	21,982	2.8
(21) Fırat-Dicle Havzası	184,918	23.7
(22) Doğu Karadeniz Havzası	24,077	3.1
(23) Çoruh Havzası	19,872	2.6
(24) Aras Havzası	27,548	3.5
(25) Van Gölü Havzası	19,405	2.5
TOPLAM	779,452	100.0

→ Su'da 51 Karar alındı , Strateji ve Politikalar Belirlendi 11 Çalışma Grubu çalıştı

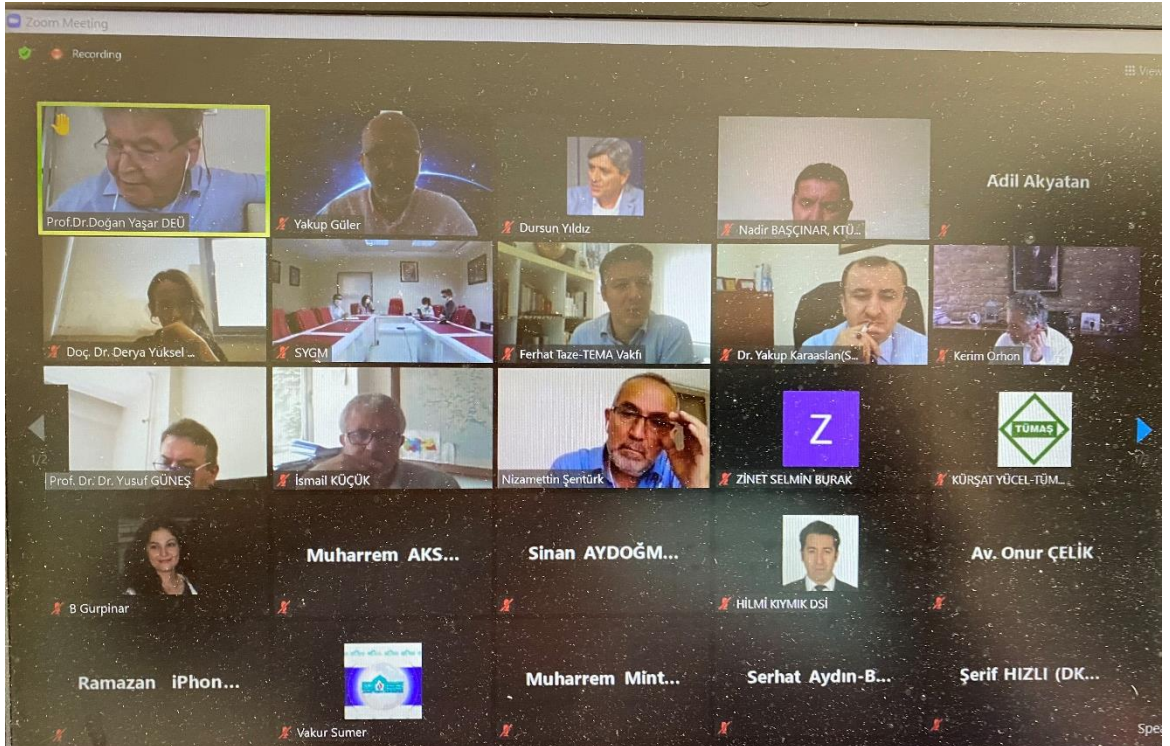
Ulusal Su Politikası Oluşturuldu, Temel Hedefler Açıklandı SYKK Onayladı Çalışma Grupları çalıştı

Gıda Güvenesi, Toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı hedefleri açıklandı 21. Çalışma Grubu Çalıştı

→

SU YÖNETİMİNDE ŞURA ve PLANLAMA SÜRECİ (2013-2021)

Su Politikaları Derneği

Su Politikaları Derneği

SU KANUNU TASLAĞI İLE İLGİLİ OLARAK SU YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE İLETİLEN GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİMİZ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Tanımlar, Suyun Hukuki Niteliği, Su Yönetimi İlkeleri ve Su Kaynaklarının Korunması

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; su kaynaklarının korunması, geliştirilmesi, iyileştirilmesi, ihtiyaç önceliklerine uygun olarak sürdürülebilir bir şekilde kullanımını sağlamak üzere, havza ölçeğinde yönetiminin bütünlük arz edecek şekilde sağlanmasıdır.

(2) Bu Kanun, doğal mineralli sular dâhil olmak üzere yerüstü ve yeraltı su kaynaklarının yönetimi ve jeotermal suların nihai bertarafına dair hususları kapsar.

Suyun hukuki durumu

MADDE 3- (1) Genel sular Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır.

(2) Ferdi mülkiyete tabi tapulu araziden çıkan özel suların;

a) Ferdi mülkiyete tabi tapulu arazide ikamet edilmesi halinde ikamet sahibinin içme-kullanma suyu ile zati ihtiyacına kadar olan kısmı,

b) 5403 sayılı Kanunun 8/A maddesi uyarınca aynı kanuna ekli 1 sayılı listedeki il/ilçe bazında belirlenmiş olan yeter gelirli tarımsal arazi büyüklükleri tablosundaki arazinin miktarlarının ihtiyacına kadar olan kısmı,

c) 6102 sayılı Kanunda düzenlenen esnaf işletmesi kapsamındaki sınırı aşmamak kaydıyla esnaf faaliyeti için ihtiyaç duyulan miktara kadar olan kısmı,

o kaynağın bulunduğu arazinin mülkiyetine tabi olup, o kaynağın bulunduğu arazinin malik veya zilyedi tarafından aynı arazi içerisinde bedelsiz olarak kullanılır.

(3) 2 nci fıkrada belirtilen ihtiyaçların üzerindeki sular genel su niteliğindedir.

Su yönetim ilkeleri

MADDE 4- (1) Su kaynaklarının havza ölçeğinde korunması, iyileştirilmesi, geliştirilmesi ve sürdürülebilir yönetimi konusunda ilgili kurum ve kuruluşlara kanunlarla verilen görev, yetki ve sorumlulukları çerçevesinde;

A) Suyun bir canlı hakkı olarak kabul edilmesi

- a) Herkesin Tüm Canlıların sağlıklı ve yeterli suya erişimi,
- b) Su kaynaklarının havza ölçeğinde bütüncül olarak yönetimi,
- c) Su kaynaklarının, kullanım önceliklerine, ekonomik, ekolojik ve sosyal ihtiyaçlara en uygun şekilde kullanımı,
- ç) Su kalitesini ve miktarını olumsuz yönde değiştirecek etkenlerin kaynağında bertarafı veya azaltılması,
- d) Su kaynaklarının kirlenmeye karşı korunması ve kirlenmiş olan su kaynaklarının kalitesinin iyileştirilerek, Ulusal Su Planında belirtilmiş olan çevresel hedeflere ulaşılması,
- e) Yerüstü ve yeraltı sularının iyi su durumuna ulaştırılması ve bu durumun korunması,
- f) Su temin maliyetinin kullanan tarafından ödenmesi ve söz konusu maliyetlerin yönetim hizmetleri bedeli de dikkate alınarak belirlenmesi.

AÇIKLAMA Burada sözü edilen su temin maliyeti kavramının ve Kanun Taslağının 25 nci maddesinin 3. Nolu bölümündeki “Yetkili idareler tarafından yapılan hizmetlere karşılık **tam maliyet esası üzerinden** yatırım bedeli ve yönetim hizmeti bedeli alınır.”cümlesinde geçen **tam maliyetin yukarıda f bendinde yer alan su temin maliyeti ile birlikte tanımlar bölümünde açıklanmasından sonra bu maddelerin düzenlenebilmesi mümkün olacaktır**

g) Bir havzada zirai ürün deseninin ve sanayi tesislerinin planlanmasında, kullanılabilir yıllık su potansiyelinin de dikkate alınması,

ğ) Tabii göllerden ve yeraltı su kütlelerinden su çekilmesinde yıllık su kütle dengesinin bozulmaması,

h) İçme ve kullanma, zirai sulama, sanayi ve diğer maksatlarla su kullanımlarında azami su verimi ve su tasarrufu sağlayacak tedbirlerin alınması ve teknolojilerin kullanılması,

ı) Sudan azami ölçüde istifade edilmesi maksadıyla, uygulanabilir olması durumunda atık suların geri kazanılarak yeniden kullanılması,

i) Su kaynaklarının temini, korunması, kirliliğin önlenmesi için uyulması gereken esaslar ve standartlar ile yenilenebilir enerji kaynaklarının, yenilikçi ve temiz teknolojilerin teşviki için ekonomik araçlar ve teşvikler kullanılması,

j) Kurak dönemlerde zarar görme riskini azaltmak maksadıyla, su kaynaklarının kullanılması ve tesislerin işletilmesinde, su kullanım önceliklerini esas alan kuraklık yönetim planlarının da dikkate alınması esastır.

(2) Su kaynaklarının korunması, geliştirilmesi, iyileştirilmesi ve kullanılması ile ilgili her türlü iş ve işlemlerde ulusal su planı, havza yönetim, taşkın yönetim ve kuraklık yönetim planları ve **mevcut eylem planları** esas alınır.

(3) Su kaynaklarının korunması, geliştirilmesi, iyileştirilmesi ve verimli kullanımı için gerekli tedbirler yetkili kurum ve kuruluşlarca alınır.

(4) Taşkınla doğrudan veya dolaylı ilgili olan her türlü strateji, plan ve projenin hazırlanmasında ve uygulanmasında taşkın yönetim planları da esas alınır.

(5) Havzalararası su transferi öncesinde suyun transfer edileceği havzada Havza Su Tahsis Planı ve Havza Yönetim Planı uygulamalarının durumunu gösterir bir rapor hazırlanması ve talebin buna göre değerlendirilmesi

(6) Su yönetiminde ekosistem tabanlı çözümlere öncelik verilmesi

6.MADDE'NİN İLAVESİ İÇİN GEREKÇE : Ulusal Su Planı 2019-2023'te yer alan ve aşağıda verilen öneri

10.4.2 Plan Dönemi: 2019-2023 (Ulusal Su Planı 2019-2023 Sahife 56)

3. Politika geliştirirken bütüncül ekosistem yaklaşımı göz önüne alınmalıdır

Su kaynaklarının korunması

MADDE 5- (1) Yetkili idareler, su kaynaklarının miktar, kalite ve su ürünleri istihsalı de dikkate alınarak ekolojik yönden korunması için çevresel hedeflerin gerektirdiği tedbirleri almak ve/veya aldırarak yükümlüdür.

(2) Su kaynaklarının kirlenmesine yol açan kirleticileri üreten faaliyet sahipleri, kirlenmenin önlenmesi için gerekli tedbirleri ve öngörülen izinleri almakla yükümlüdürler.

(3) Su kaynaklarının her türlü kullanımı ve korunması ile ilgili mevzuat çerçevesinde yetkili kurum ve kuruluşlarca belirlenmiş veya belirlenecek olan korunan su alanları, yetkili kurum kuruluşlarca Su Yönetim Yüksek Kuruluna bildirilir.

(4) İçme ve kullanma suyu temin edilen veya edilmesi planlanan su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması için içme suyu havzalarında genel koruma prensipleri ve içme ve kullanma suyu havza koruma planlarına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

(5) İçme ve kullanma suyu temin edilen veya edilmesi planlanan su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması için su kaynağının bulunduğu bölgenin ve havzanın yapısı dikkate alınarak, koruma esasları ve alınacak tedbirler, Bakanlık tarafından hazırlanan veya hazırlatılan içme ve kullanma suyu havza koruma planları ile belirlenir. Planlar ilgili bakanlıkların görüşüne sunulur, ilgili bakanlıkların önerileri ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hazırlanacak eylem planı dikkate alınarak yayımlanır. Her tür ve ölçekte planın hazırlanması, güncellenmesi ve uygulanmasında varsa içme ve kullanma suyu havza koruma planları dikkate alınır.

(6) İçme ve kullanma suyu arıtma tesislerinin tasarım kriterleri ve proje onayları Bakanlık tarafından, atıksu arıtma tesislerinin tasarım kriterleri ve proje onay esasları ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından belirlenir.

(7) Su kaynaklarında yapılacak her türlü su kullanımı ve fiziki düzenlemede tabii hayatın korunması ve devamlılığı için gerekli tedbirler **Ulusal Su Planında belirtilen esaslara göre havza ölçeğinde yetkili idare tarafından yetkili idarelerce** alınır.

NOT Burada 2.Ormancılık ve Su Şurası ve Ulusal su planında aşağıda verilen öneriler de dikkate alınarak HAVZA ÖLÇEĞİNDE BİR **YETKİLİ İDARE** TANIMI VE KURUMSALLAŞMASI İHTİYACI ORTAYA ÇIKMAKTADIR

GEREKÇE : Ulusal Su Planındaki tespit ve 2. Ormancılık ve Su Şurası Kararları

10.4.2 Plan Dönemi: 2019-2023 (Ulusal Su Planı 2019-2023) (Sayfa 54)

5. Havza Yönetim Heyetlerinin yasal ve idari yapısı güçlendirilerek, **havza ölçeğinde su kaynakları ile ilgili bütün planlama ve bunların uygulamalarında** güçlü ve yetkili bir yapı haline getirilmesi sağlanmalıdır

2. Ormancılık ve Su Şurası Kararları 2017 (Sayfa 15)

Karar 32. Havza esaslı su yönetimi **için hukuki ve idari altyapı tamamlanmalıdır.**
STRATEJİ VE POLİTİKALAR

1. Havza esaslı etkili bir su yönetimi için başta Su Kanunu olmak üzere gerekli ikincil mevzuatın çıkarılarak hukuki altyapının oluşturulması

2. Havza esaslı su yönetimini gerçekleştirecek, **yetki ve dolayısıyla sorumlulukları açık bir şekilde tanımlanmış Havza Yönetim Kurulu ve/veya Su Ajansı gibi bütüncül bir idari yapının** kurulmasının sağlanması. Sorumlu Birim: SYGM, SUEN

(8) Su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımını sağlamak amacıyla çevresel kalite standartları Bakanlıkça; çevresel kalite standartları esas alınarak atık suların alıcı ortam esaslı deşarj standartları Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenir. Belirlenen deşarj standartlarının sağlanabilmesi için uyulması gereken süreler ile **BM'nin** sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde yapılacak yatırımların maliyeti ve ekonomik faaliyetlerin su kaynakları üzerindeki etkisi birlikte değerlendirilir.

(9) İçme ve kullanma suyu ile sulama sistemlerindeki kaçak kullanım ve şebeke kayıplarının önlenmesi, bu sistemlerin işletilmesi hususlarında yetkili idareler ve kuruluşlarca sağlanır. Buna ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

(10) Tabii göl ve sulak alanlarda su dengesinin bozulmaması için, yeni su çekimlerine su bütçesi planlaması yapıldıktan sonra izin verilebilir. **Tabii göl ve sulak alanların** su bütçesi, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl içerisinde hazırlanır.

(11) Su akışının, arıtılmış atık suda bakiye kalan kirlilik yükünün özümsemesi için yetersiz olduğu su kaynaklarının havzalarında, havza yönetim planlarında su kaynaklarının durumu göz önünde

bulundurularak havza ölçeğinde yetkili idare tarafından yetkili idarelerce ilave tedbir ve kısıtlamalar getirilebilir.

(12) Sulama suyu kalite kriterleri ve arıtılmış atık suyun doğrudan tarımsal amaçlı kullanımı ve yeraltı suyu beslenmesinde uygulanacak kriterler Bakanlıkça belirlenir.

(13) Drenaj sularının kontrolü, izlenmesi, yeniden kullanılması ve drenaj sularının kalitesinin iyileştirilmesi ile ilgili tedbirler Bakanlıkça belirlenir.

(14) Besin elementleri açısından hassas su alanları Bakanlıkça belirlenir.

(15) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı havzalarda noktasal kaynaklı kirliliğin önlenmesi maksadıyla Havza Kirlilik Önlem Eylem Planı hazırlar ve Havza Yönetim Planına derç edilmek üzere Bakanlığa gönderir.

(16) Kullanımdan dönen jeotermal kaynakların yeraltı suyunun kalitesini olumsuz etkilemeyecek su tabakasını kirletmeyecek şekilde öncelikle reenjeksiyonu yapılır.

(17) Bakanlık gerekli gördüğü havzalarda sulama suyunun etkin ve verimli kullanımına ilişkin gerekli tedbirleri alır.

(17) Bakanlık olağanüstü koşullarda gerekli gördüğü havzalarda suyun daha etkin ve verimli kullanımına ilişkin acil tedbirleri alır

Su kullanım maksatlarına göre öncelik sırası

MADDE 6- (1) Suyun miktarı, kalitesi, havzanın özelliği, zaruri ihtiyaçlar ve şartlar başka türlü bir çözüm yolu gerektirmedikçe su kaynaklarının kullanım maksatlarında aşağıdaki öncelik sırası uygulanır.

- a) İçme ve kullanma maksatlı su ihtiyaçları.
- b) Tabii hayat için gerekli su ihtiyaçları.
- c) Zirai sulama suyu ihtiyacı ve su ürünleri istihsalı.
- ç) Enerji üretimi ve sınai su ihtiyaçları.
- d) Ticaret, turizm, rekreasyon, taşıma, ulaşım ile sair su ihtiyaçları.

(2) Birden fazla maksada yönelik ihtiyacın olması ve su kaynağının yeterli olması halinde, havza yönetim planları çerçevesinde kaynağın birden fazla maksatla kullanımına öncelik sırası gözetilerek izin verilebilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Su Kaynaklarının Planlanması, Geliştirilmesi, İzlenmesi ve Denetimi

Ulusal su planı

MADDE 7- (1) Bakanlık tarafından, ilgili kurumların katılımı ile sınır aşan sular dahil bütün su kaynaklarının miktar ve kalite açısından bütüncül yönetimi için su kaynaklarının mevcut ve gelecekteki durumu dikkate alınarak; siyasal, sosyal, ekolojik ve ekonomik ihtiyaçları karşılayacak su yönetimi politikasını ihtiva eden ve havza yönetim planlarına esas teşkil edecek Ulusal Su Planı hazırlanır.

(2) Ulusal Su Planı, Su Yönetimi Yüksek Kurulunun görüşü alınarak Bakanlık tarafından Cumhurbaşkanına sunulur ve Cumhurbaşkanı kararnamesi ile yürürlüğe girer.

(3) Ulusal Su Planı altı yılda bir aynı usul ile güncellenir. İhtiyaç duyulması halinde aynı usul ile ara dönemde de değişiklik yapılabilir.

Havza yönetim planı

MADDE 8-

(1) Ulusal su planı ile uyumlu olacak şekilde, paydaşların yer aldığı katılımcı bir yaklaşımla her

havza için yerüstü ve yeraltı sularının akılcı kullanımını ve çevresel hedefleri, bu hedeflere ulaşmak için suyun havza ölçeğinde korunmasını ve tahsisini, iklim değişikliğinin etkilerini, taşkın yönetim ve kuraklık yönetim planlarını dikkate alan tedbirler programını ihtiva eden havza yönetim planı Bakanlık tarafından ilgili kurum ve kuruluşların katılımı ile hazırlanır veya hazırlatılır. Havza yönetim planları Su Yönetimi Yüksek Kurulunun görüşü alınarak Bakanlık tarafından Cumhurbaşkanı'na sunulur, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yürürlüğe girer.

(2) Korunan su alanlarında ilgili kurumlarca belirlenen **ve ulusal su planında belirtilen** çevresel hedefler esas alınır. Bütün korunan su alanları havza yönetim planlarına işlenir.

Gereke : Kanun taslağında ulusal su planının çevresel hedeflerine atıfta bulunmak , ilgili kurumlarca belirlenen çevresel hedefleri ulusal su planı hedefleri kapsamında birlikte ele alınmasını sağlamak

(3) Havza yönetim planları tedbirler programı Bakanlığın koordinasyonunda ve havza yönetim kurullarının kontrolünde **havza ölçeğindeki yetkili idare tarafından yetkili idarelerce** uygulanır.

NOT Burada 2.Ormancılık ve Su Şurası ve Ulusal su planında aşağıda verilen öneriler de dikkate alınarak **HAVZA ÖLÇEĞİNDE BİR YETKİLİ İDARE TANIMI VE KURUMSALLAŞMASI İHTİYACI ORTAYA ÇIKMAKTADIR**

GEREKÇE : Ulusal Su Planındaki tespit ve 2. Ormancılık ve Su Şurası Kararları ve Havza ölçeğinde bütünleşik bir uygulamanın HAVZA YÖNETİM KURULU KOORDİNASYONUNDA DAHİ OLSA AYRI AYRI YETKİLENDİRİLMİŞ İDARELERCE UYGULANMASINDAKİ ZORLUK

ULUSAL SU PLANI

10.4.2 Plan Dönemi: 2019-2023 (Ulusal Su Planı 2019-2023) (Sayfa 54)

5. Havza Yönetim Heyetlerinin yasal ve idari yapısı güçlendirilerek, **havza ölçeğinde su kaynakları ile ilgili bütün planlama ve bunların uygulamalarında** güçlü ve yetkili bir yapı haline getirilmesi sağlanmalıdır

ORMANCILIK VE SU ŞURASI KARARLARI

2. Ormancılık ve Su Şurası Kararları 2017 (Sayfa 15)

Karar 32. Havza esaslı su yönetimi **için hukuki ve idari altyapı tamamlanmalıdır.**

STRATEJİ VE POLİTİKALAR

1. Havza esaslı etkili bir su yönetimi için başta Su Kanunu olmak üzere gerekli ikincil mevzuatın çıkarılarak hukuki altyapının oluşturulması

2. Havza esaslı su yönetimini gerçekleştirecek, **yetki ve dolayısıyla sorumlulukları açık bir şekilde tanımlanmış Havza Yönetim Kurulu ve/veya Su Ajansı gibi bütüncül bir idari yapının kurulmasının sağlanması.** Sorumlu Birim: SYGM, SUEN

(4) Her tür ve ölçekte planın hazırlanması, güncellenmesi ve uygulanmasında varsa havza yönetim planları dikkate alınır.

(5) Havza yönetim planlarında belirtilen tedbirler alınmasına rağmen tanımlanan hedeflere ulaşmanın sosyal, teknik, ekonomik veya tabii afetler sebebiyle imkânsız olduğu durumlarda plan hedefleri, bilimsel esaslar dikkate alınarak hazırlanmasında izlenen usul ile güncellenebilir.

Taşkın kontrolü ve taşkın yönetim planı

MADDE 9- (1)Her havza veya alt havzaya ait taşkın yönetim planı katılımcı bir yaklaşımla, Bakanlık tarafından hazırlanır veyahazırlatılır.Taşkın yönetim planları Su 7/19 Yönetimi Yüksek Kurulunun görüşü alınarak Bakanlık tarafından Cumhurbaşkanına sunulur, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yürürlüğe girer.

(2) Taşkın yönetim planlarında; önleme, koruma ve hazırlıklı olma ilkeleri gereğince,

taşkın 6ncesi, esnası ve sonrasında alınması gereken yapısal ve yapısal olmayan tedbirler belirlenir. Tedbirler ilgili idarelerce alınır.

(3) Kadastro 7alışmaları sırasında taşınmazların tahdit, tespit ve tescilinde; dere yatağı genişliği, tescil dışı bırakılır.

(4) Yerleşim yerlerinin imar planlarının hazırlanmasında varsa taşkın tehlike haritalarını da ihtiva eden taşkın y6netim planları dikkate alınır; bu planlar ile belirlenen taşkın koruma alanları 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununda yer alanyeşil alan kullanımlarına ayrılır. Taşkın koruma alanlarında, mecburi sanat yapıları hari7 hi7bir yapılaşmaya izin verilmez; bu alanlar ancak insanlar tarafından hızla ve kolaylıkla boşaltılabilen park, yeşil alan ve benzeri maksatlarla kullanılabilir.

(6) Dere yataklarında tabii akışı veya akış yatağını olumsuz y6nde etkileyebilecek nitelikte yapı yapılamaz.

Kuraklık y6netim planı

MADDE10-(1) Havzalara veya alt havzalara ait kuraklık y6netim planları, Bakanlık koordinasyonunda ilgili kurum ve kuruluşların katılımı ile hazırlanır veya hazırlatılır. Kuraklık y6netim planları Su Y6netimi Y6ksek Kurulunun g6r6ř6 alınarak Bakanlık tarafından Cumhurbaşkanına sunulur, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile y6r6rl6đe girer.

(2) Kurak d6nemlerde etkin su y6netimi i7in kuraklık y6netim planlarında belirlenen esaslara uyulur.

(3) Kuraklık y6netim planlarında belirlenen tedbirler ilgili idarelerce alınır.

İzleme, denetim, bilgi ve belge verme y6k6ml6l6đ6

MADDE 11- (1) Su kaynaklarının s6rd6rebilir y6netiminin temini a7ısından izlenmesi havza esaslı olarak Bakanlık7a yapılır veya yaptırılır. Atık suyun izlenmesi, denetimi, atık su deşarj izni ve lisans işlemleri 7evre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından y6r6t6l6r. 7evre ve Şehircilik Bakanlığı 7evresel kalite standartları esaslı deşarj standartlarının uygulanması i7in atıksu deşarjının yapıldığı alıcı ortamda **ihtiya7 halinde** izleme yapar veya yaptırır **VE SONU7LARI ANLIK VE PERİYODİK OLARAK YAYINLAR**

Gerek7e : T6rkiye'nin sularında hızla artan kirlilik ve su y6netiminin ŐEFFAFLIK İLKESİ

(2) İ7me kullanma suyu temini, sulama suyu temini, temin edilen suyun sarf yerlerine dağıtımını, enerji 6retimi, su 6r6nleri yetiştiriciliği ve benzeri maksatlarla inşa edilen baraj, g6let, bağlama, isale hattı ve benzeri su yapıları ile 6zellikle 7ok maksatlı kullanılan su tesislerinin

işletilmesi ve işletmenin denetlenmesi yetkili idareler tarafından yapılır. İşletme, izleme ve denetleme faaliyetlerine ilişkin raporlar, talep edilmesi halinde yetkili idareler tarafından Bakanlığa ve ilgili havza yönetim kuruluna sunulur. Havza yönetim kurullarının hazırlayacağı yıllık işletme, izleme ve denetim faaliyetleri ile ilgili rapor Bakanlık tarafından değerlendirildikten sonra Su Yönetimi Yüksek Kuruluna sunulur.

(3) Su kaynaklarının tahsis maksatlarına ve şartlarına uygun olarak kullanılmasını temin için denetim, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılır.

(4) Doğal mineralli suların tahsis maksatlarına ve şartlarına uygunluğu bakımından denetimi, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından, diğer denetimler ise 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu uyarınca yapılır.

(5) Jeotermal kaynakların reenjeksiyon ve deşarjı ile alakalı izleme ve denetimler, 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu uyarınca yapılır.

(6) Bakanlıkça yapılacak denetimlere ait usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir. Denetleme yetkisi gerek görülmesi halinde, alt yapılarının uygun olması durumunda, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne, büyükşehir belediyelerine veya belediyelere devredilebilir.

(7) Denetlenenler, Bakanlığın veya yetkili diğer mercilerin isteyecekleri bilgi ve belgeleri vermek, gerekli analiz ve ölçümlerin giderlerini karşılamak, denetim esnasında her türlü kolaylığı göstermek zorundadırlar.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

1-Taşkın Kontrolü ve Taşkın Yönetim Planı (madde 9)

Bu madde ile taşkın planının hazırlanması ve ilkeler belirlenmiştir. Ancak yine Taşkın Kanun taslağında da taşkın planlarının düzenlenmesi, Su Yönetim Kurulları ve Havza Yönetim Kurullarının oluşması, görev ve yetkileri ile ilgili hükümler bulunmaktadır. Aynı konuda iki farklı kanun ile benzer veya aynı hükümlerle düzenleme yapılmayacağı dikkate alınmalıdır.

2-İzleme Denetleme Bilgi ve Belge vereme Yükümlülüğü (madde 11)

İlgili maddenin 7.fıkrasında denetlenenler, gerekli analiz ve ölçümlerin giderlerini karşılamak zorundadır şeklinde düzenleme bulunmaktadır. Kişi ve kuruluşların ilgili kanun ve düzenlemelere uyup uymadığının denetimi devletin görevi olduğundan, bu görev yerine getirilirken bedel talep edilmesi hukuken sorundur. İleri de iptal konusu olabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Su Yönetim Kurulları

Su Yönetimi Yüksek Kurulunun kuruluşu, görev ve yetkileri

MADDE 12- (1) Suyun havza bütününde etkin yönetimi için üst düzeyde koordinasyon vekurumlar arası işbirliğini sağlamak üzere Su Yönetimi Yüksek Kurulu kurulmuştur.

(2) Kurulun başkanı, Tarım ve Orman Bakanındır. Kurul; Bakanlık ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının Bakan Yardımcılarından oluşur. Kurul, üyelerin salt çoğunluğu ile toplanır. İhtiyaç duyulması halinde gündem ile ilgili diğer bakanlıkların Bakan Yardımcıları da davet edilebilir ve katılanların salt çoğunluğu ile karar verilir. Oyların eşitliği halinde Kurul Başkanının kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır.

(3) Su Yönetimi Yüksek Kurulu, ihtiyaç duyması halinde toplantılarının konu ile alakalı diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerin temsilcilerini davet edebilir, üniversitelerin ilgili bölümleri, sivil toplum kuruluşları ve ilgili sektör temsilcilerinden oluşan danışma grupları oluşturabilir.

(4) Su Yönetimi Yüksek Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır;

a) **Sürdürülebilir su yönetimini ve su güvenliğini** sağlamak için ulusal politikaları belirlemek,

ÖNERİ: Ulusal politikaların belirlenmesi için sağlanması gerektiği ileri sürülen sürdürülebilir su yönetimi ve su güvenliği kavramlarının tanımlar bölümünde tanımlanması yararlı olacaktır.

b) Ulusal su planını **değerlendirmek**,

c) Kullanım maksatlarına göre havza bazında su **tahsisini yapmak, tahsisi planlarını değerlendirmek**

ç) Havza, taşkın ve kuraklık yönetim planlarını değerlendirmek,

d) Havzalar **arasındaki su problemlerinin** çözümünü karara bağlamak,

e) Havzalar arası **su transferlerini tahsisini** karara bağlamak

f) Kurul kararlarının uygulama süreçlerini takip etmek, değerlendirmek.

g) **Su Yönetimi Yüksek Kurulu'nun hukuki ve idari altyapısını yönetmelikle belirlemek**

Havza yönetimi merkez kurulunun kuruluşu, görev ve yetkileri

MADDE 13- (1) Havza Yönetim Kurulları tarafından iletilen hususları görüşmek ve sonuca bağlamak, sonuca bağlanmayan hususları Su Yönetimi Yüksek Kuruluna iletmek, Su Yönetimi Yüksek Kurulunda alınan kararların havza ölçeğinde uygulanmasını sağlamak ve takibini yapmak üzere havza yönetimi merkez kurulu kurulmuştur. Kurulun sekreteryası Bakanlık tarafından yapılır.

(2) Havza Yönetimi Merkez Kuruluna Tarım ve Orman Bakan Yardımcısı başkanlık eder. Kurul, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının Bakan Yardımcıları veya görevlendirecekleri ilgili birimlerin Genel Müdürleri, DSİ Genel Müdürü, Su Yönetimi Genel Müdürü, Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürü, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürü, Meteoroloji Genel Müdürü, Orman

Genel Müdürü, Tarım Reformu Genel Müdürü, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürü, Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürü, Bitkisel Üretim Genel Müdürü, Türkiye Su Enstitüsü Başkanı, İller Bankası A.Ş. Genel Müdürü, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanından oluşur. Kurul, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılan üye sayısının salt çoğunluğu ile karar verir. Oyların eşitliği halinde Kurul Başkanının kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır.

(3) Başkan, gerek duyduğu takdirde, gündem konularına göre uzmanlar, ilgili merkez ve/veya taşra kurum temsilcileri ile özel sektör temsilcilerini, Kurulu bilgilendirmek üzere oy hakkı olmaksızın toplantılarına davet edebilir.

(4) Havza Yönetimi Merkez Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Havza koruma eylem planlarında belirlenen kısa, orta ve uzun vadedeki uygulamaların gerçekleşmesini sağlamak için uygulamaları takip etmek ve hızlandırmak.
- b) Havza yönetim planlarının hazırlanması ve uygulanmasında kurumlar arası koordinasyonu sağlamak ve uygulamaları takip etmek.
- c) Taşkın yönetim planları, taşkınla mücadele çalışmaları ve kuraklık yönetim planlarının hazırlık çalışmalarında kurumlar arası koordinasyonu sağlamak ve takip etmek, planların tamamlanmasını müteakip uygulanmasını takip etmek.
- ç) Ulusal Havza Yönetim Stratejisi kapsamında gelişmeleri takip etmek ve koordinasyonu sağlamak.
- d) İçme ve kullanma suyu havzaları için yapılan ve yapılacak olan özel hüküm belirleme çalışmalarında koordinasyonu sağlamak ve gelişmeleri değerlendirmek.
- e) Havza su tahsis planlarının hazırlanması ve uygulanmasında kurumlar arası koordinasyonu sağlamak ve uygulamaları takip etmek ve Su Yönetimi Yüksek Kuruluna onaya sunmak.
- f) Havzalar arasında su transferi konularını değerlendirerek karar vermek üzere Su Yönetimi Yüksek Kurulu'na sunmak.
- g) Ulusal Su Planının koordinasyonunu sağlamak, gelişmeleri değerlendirmek ve Su Yönetimi Yüksek Kuruluna onaya sunmak.
- ğ) Gerekli görülen durumlarda ilgili Havza Yönetim Kurulu Başkanını ve beraberinde Havza Yönetim Kurulu üyesi veya üyelerini toplantılara davet etmek.

Havza yönetimi merkezi'nin kuruluşu görev ve yetkileri

MADDE 13- (1) Havza Yönetim Kurulları tarafından iletilen hususları görüşmek ve sonuca bağlamak, sonuca bağlanmayan hususları Su Yönetimi Yüksek Kuruluna iletmek, Su Yönetimi Yüksek Kurulunda alınan kararların havzalar ölçeğinde **havza içinde ve havzalar arasında koordinasyon içinde** uygulanmasını sağlamak ve takibini yapmak üzere havza yönetimi merkezi kurulmuştur.

(2) Havza Yönetimi Merkezi'nin görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Tüm Havza planlarının hazırlanması ve uygulanmasında kurumlar arası koordinasyonu sağlamak ve uygulamaları takip etmek ve gerekli olanları Su Yönetimi Yüksek Kuruluna onaya sunmak
- b) Ulusal Su Planının uygulanmasının koordinasyonunu sağlamak, gelişmeleri değerlendirmek ve Su Yönetimi Yüksek Kuruluna sunmak
- c) Ulusal Havza Yönetim Stratejisi kapsamında gelişmeleri takip etmek, koordinasyonu sağlamak, Havzalar arasında su tahsisi konularını değerlendirerek karar vermek üzere Su Yönetimi Yüksek Kurulu'na sunmak,
- d) Gerekli görülen durumlarda ilgili Havza Yönetim Kurulu Başkanını ve beraberinde Havza Yönetim Kurulu üyesi veya üyelerini toplantılara davet etmek.

(3) Havza Yönetimi Merkezi'nin Başkan ve Yöneticileri ile idari ve hukuki yapısı yönetmelik ile belirlenir.

MADDE 13 için yapılan değişikliğin gerekçesi:

Su Yasası Taslağında **Havza yönetimi merkez kurulunun kuruluşu, görev ve yetkileri** bölümünde yapılan açıklamalar incelendiğinde kurulun daha çok Ulusal Su Planı, Ulusal Havza Yönetim Stratejisi ve Havza Planları ile ilgili

- a) Kurumlara arası koordinasyonu sağlamak,
- b) Uygulamaları takip etmek
- c) Gelişmeleri değerlendirmek
- d) Gerekli konuları Su Yönetimi Yüksek Kurulu'nun onayına sunmak

gibi görev ve sorumluluklarının öne çıktığı görülmüştür.

- 1- Yasa Taslağındaki Havza Yönetimi Merkez Kurulunun sekreteryasının Bakanlık tarafından yapılacağı belirtilmektedir
- 2- Ancak kurulun ülke çapında tanımlanan görev ve sorumlulukları dikkate alınırca bakanlıkta kurulan bir sekreteryanın bu işlevi yeterince güçlü ve etkin bir şekilde yerine getirebilmesinin güç olabileceği değerlendirilmektedir.
- 3- Aşağıda sunulan nedenlerle bu kurulun yukarıda sayılan hizmetlerin ülke ölçeğinde güçlü ve etkin bir şekilde yerine getirilmesi konusunda gerek karar almada gerekse uygulamada yeterli olmayabileceği değerlendirilmiştir.
- 4- Kurul mevcut yapısıyla Havza Yönetimi ile Su Yönetimi Yüksek Kurulu arasında bir köprü olan ve tüm havzalar ölçeğinde uygulamaları takip eden, koordinasyon sağlayan dinamik bir yapı olmak yerine, bürokrasiyi arttıracak, işleyişi yavaşlatabilecek ve hukuki ve idari birçok sorun yaratabilecek bir yapı olarak ortaya çıkmaktadır.
- 5- Bu yapıda ilgili bakanlıkların Bakan Yardımcılarının veya görevlendirecekleri ilgili birimlerin Genel Müdürleri ile su ile ilişkili kurumların Genel Müdürleri yer almaktadır. Bu durumda kurulda teknik ve siyasi sorumluluk taşıyan kişilerden oluşan karma bir yapı ortaya çıkmaktadır. Bu durumun ele alınacak olan konularda karar almayı ve koordinasyonu zorlaştıracığı değerlendirilmektedir.
- 6- Temel noktaları yukarıda verilen nedenlerle bu kurul yerine **HAVZA YÖNETİM MERKEZİ** gibi bir kurumsal yapının , temsiliyet, katılımcılık ve etkinlik gibi hususlar da dikkate alınarak oluşturulmasının daha uygun olabileceği değerlendirilmektedir.
- 7- Bu **HAVZA YÖNETİMİ MERKEZİ'nin** hukuki ve idari yapısı belirlenirken Su Yönetimi Genel Müdürlüğü'nün kurumsal yapısı ekseninde ortaya çıkmasının uygun olabileceği değerlendirilmektedir.

Havza yönetim kurulunun kuruluşu, görev ve yetkileri

MADDE 14-(1) Yerüstü ve yeraltı sularının bütüncül bir yaklaşımla korunması ve planlanmasına yönelik, havza, taşkın ve kuraklık yönetim planlarının uygulanmasının takibi ve havzadaki ilgili kurumlar arası koordinasyonun sağlanması maksatlarıyla Havza Yönetim Kurulları kurulmuştur. **Kurulların sekreteryası Bakanlık tarafından yapılır.**

(2) Havza yönetim kurulları, havza sınırları içerisinde bulunan illerden Bakanlıkça koordinatör olarak belirlenecek ilin Valisinin başkanlığında, havzada yer alan diğer illerin Valileri; Büyükşehirlerin Büyükşehir Belediye Başkanları ile Su Ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü; Büyükşehir olmayan illerin İl Belediye Başkanları, İl Özel İdaresi Genel Sekreterleri; SYGM temsilcisi, DSİ Genel Müdürlüğü temsilcisi, Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü temsilcisi; sınır aşan havzalarda Türkiye Su Enstitüsü temsilcisi; koordinatör ilden sorumlu DSİ Bölge Müdürü, havzada yer alan diğer DSİ Bölge Müdürlüklerinin temsilcileri, havzada yer alan illerin Bakanlık İl Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, İller Bankası A.Ş. temsilcisi ile heyet başkanı tarafından belirlenen organize sanayi bölgesinin/bölgelerinin müdürü/müdürleri, üniversite ve sivil toplum kuruluşu temsilcileri ile sulama birliği ve sulama kooperatifi başkanları ya da temsilcilerinden oluşur.

Kurul üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğu ile karar verir. Oyların eşitliği halinde Kurul Başkanının kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır.

(3) Başkan, gerek duyduğu takdirde, gündem konularına göre ilgili kurum/kuruluşların merkez ve/veya taşra temsilcilerini oy hakkı ile, özel sektör temsilcileri ve konuyla ilgili uzmanları ise oy hakkı olmaksızın Kurul toplantılarına davet edebilir.

(4) Her ilde, o ilin valisi başkanlığında İl Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu kurulur.

5) Havza Yönetim Kurulu'nun hukuki ve idari yapısı yönetmelikle belirlenir

MADDE 14 İÇİN GEREKÇE VE DEĞERLENDİRME :

Su Kanunu Taslağının tabandan tavana katılımcı bir yönetim anlayışına imkan tanıyacak şekilde hazırlanması önem taşımaktadır. Bu kapsamda HAVZA YÖNETİM KURULLARI bu katılımcılığın en geniş tabanda oluşması beklenen kurullar olup kanun taslağında bu koşul sağlanmış görünmektedir.

Ancak kanun taslağında HAVZA YÖNETİM KURULLARININ görev ve yetkileri :

- Havza planlarının **UYGULANMASININ TAKİBİ** ve ilgili kurumlar arasındaki **KOORDİNASYON** olarak tanımlanmıştır.
- Ayrıca kurulların sekreteriyasının **BAKANLIK** tarafından yapılacağı da belirtilmiştir.
- Kanun taslağında Havza planlarının **HAVZA ÖLÇEĞİNDE UYGULANMASI VE DENETİMLERİNİN** hangi kurum tarafından gerçekleştirileceği yer almamaktadır.
- **HAVZA YÖNETİM KURULLARI** ve **HAVZA ÖLÇEĞİNDE YETKİLENDİRİLMİŞ BİR KURUMSAL YAPI** ülkemizde su yönetiminin katılımcı, şeffaf, bütünlük ve sürdürülebilir olarak yönetim zincirinin **EN TEMEL VE ÖNEMLİ HALKASIDIR.**
- Bu durum bundan önce yapılan Ormancılık ve Su Şurasında ve Ulusal Su Planında da dikkate alınarak **AŞAĞIDAKİ ÖNERİLER YAPILMIŞTIR.**
-

NOT Burada **2.Ormancılık ve Su Şurası ve Ulusal Su Planında** aşağıda verilen öneriler de dikkate alınarak HAVZA ÖLÇEĞİNDE BİR **YETKİLİ İDARE** TANIMI VE KURUMSALLAŞMASI İHTİYACI ORTAYA ÇIKMAKTADIR

GEREKÇE : Ulusal Su Planındaki tespit ve 2. Ormancılık ve Su Şurasının aşağıdasunulan kararları

10.4.2 Plan Dönemi: 2019-2023 (Ulusal Su Planı 2019-2023) (Sayfa 54)

5. Havza Yönetim Heyetlerinin yasal ve idari yapısı güçlendirilerek, **havza ölçeğinde su kaynakları ile ilgili bütün planlama ve bunların uygulamalarında** güçlü ve yetkili bir yapı haline getirilmesi sağlanmalıdır

2. Ormancılık ve Su Şurası Kararları 2017 (Sayfa 15)

Karar 32. Havza esaslı su yönetimi **için hukuki ve idari altyapı tamamlanmalıdır.**

STRATEJİ VE POLİTİKALAR

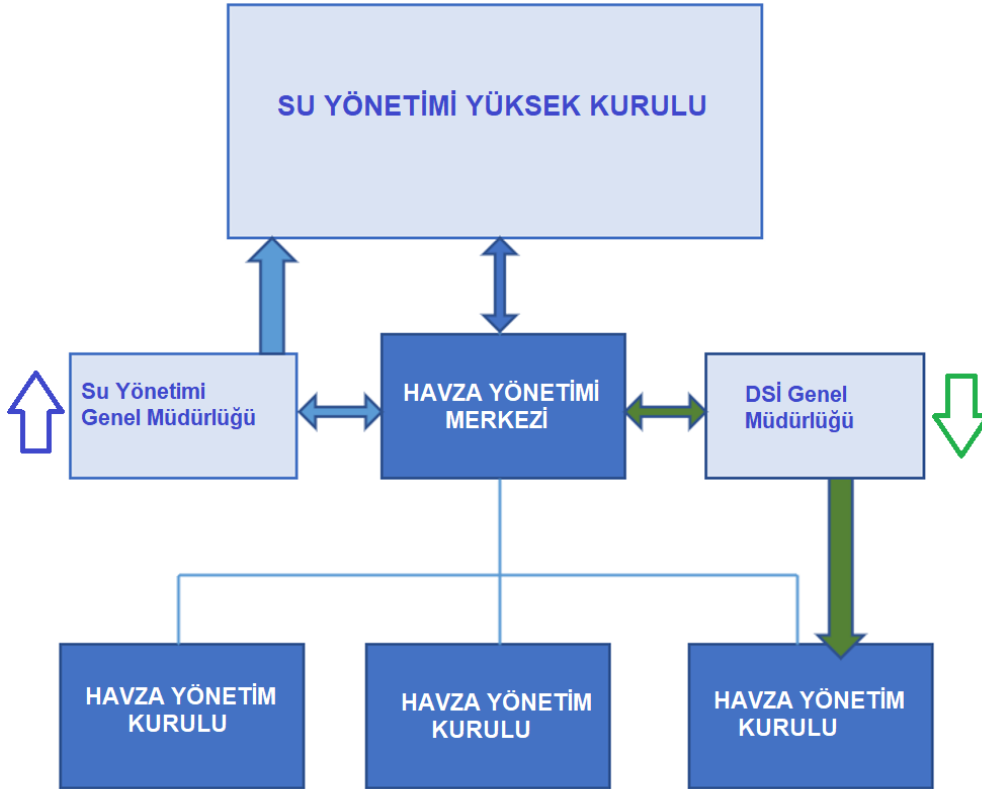
1. Havza esaslı etkili bir su yönetimi için başta Su Kanunu olmak üzere gerekli ikincil mevzuatın çıkarılarak hukuki altyapının oluşturulması
2. Havza esaslı su yönetimini gerçekleştirecek, **yetki ve dolayısıyla sorumlulukları açık bir şekilde tanımlanmış Havza Yönetim Kurulu ve/veya Su Ajansı gibi bütüncül bir idari yapının** kurulmasının sağlanması. Sorumlu Birim: SYGM, SUEN

- İL SU YÖNETİMİ KOORDİNASYON KURULLARI koordinasyon amaçlı kurullar olup HAVZA ÖLÇEĞİNDE BÜTÜNLEŞİK SU YÖNETİMİ İÇİN YETERLİ İŞLEV GÖREMEMEKTEDİR.
- TÜRKİYE’de TOPLAM 27 İL Bir veya daha fazla su havzası sınırları içinde yer almaktadır.
- 9 il 3 ayrı su havzasında, 1 il 4 ayrı su havzasında, 1 il 6 ayrı su havzasında 16 il 2 ayrı su havzasında bulunmaktadır.
- BU DURUMDA İl sınırlarına dayalı bir HAVZA YÖNETİMİ oluşması mümkün olmamaktadır.
- DSİ Bölge Müdürlüklerinin yetki ve sorumluluk sınırları da il sınırları ile tespit edildiğinden HAVZA SINIRLARI İLE ÖRTÜŞMEMEKTEDİR.
- **BU NEDENLE SU KANUNU TASLAĞI ÜZERİNDE YAPILAN BU ÇALIŞMALARDA ULUSAL SU PLANI 2019-2023 DE ÖNERİLDİĞİ GİBİ**

“Havza Yönetim Heyetlerinin yasal ve idari yapısı güçlendirilerek, havza ölçeğinde su kaynakları ile ilgili bütün planlama ve bunların uygulamalarında güçlü ve yetkili bir yapı haline getirilmesi sağlanmalıdır”

- Havza esaslı etkili bir su yönetimi için gerekli ikincil mevzuatın çıkarılarak hukuki altyapının oluşturulması sağlanmalıdır.
- Bu HAVZA YÖNETİMİ HEYETLERİ'nin hukuki ve idari yapısı HAVZA ÖLÇEĞİNDE GÜÇLÜ VE ETKİLİ BİR YAPI oluşturmak üzere ele alınıp değerlendirilirken DEVLET SU İŞLERİ Genel Müdürlüğü'nün Bölge Müdürlüklerinin mevcut kurumsal yapısının eksen olarak alınmasının uygun olabileceği düşünülmektedir.

SPD tarafından önerilen bu yeni kurumsal yapıda DSİ VE SYGM gibi su yönetiminde çok önemli iki kuruluşumuzun en etkili şekilde hizmet üretebilecekleri model aşağıdaki gibi düşünülmüştür

Not: Taslağa eklenmesi önerilen bölümler sarı ile işaretlenmiştir
Taslaktan çıkartılması önerilen bölümler koyu gri ile işaretlenmiştir

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Su Bilgi Sistemi, Su Kaynaklarının Tahsisi, Su Tahsis Sicili, İrtifak Hakkı ve Kamulaştırma

Su bilgi sistemi

MADDE 15 (1) Su kaynakları ve doğal mineralli sular ile ilgili her türlü bilginin toplanmasına, biriktirilmesine ve izlenmesine yönelik olarak Bakanlıkça ulusal su bilgi sistemi kurulur. Ulusal Su Bilgi Sistemi, diğer kurum ve kuruluşlardaki gerek bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce oluşturulmuş su **ve atıksu** veri tabanları, gerekse su **ve atıksu** ile ilgili bilgi ve verileri ihtiva eden potansiyel bilgi sistemleri ile ilişkilendirilir. Böylece kurumlar arası bilgi ve veri paylaşımı sağlanır.

(2) Kamu kurum ve kuruluşlarında bulunan suya ait diğer nitelik ve nicelik bilgileri, talebi halinde Bakanlığa bedelsiz olarak verilir.

(2) Kamu kurum ve kuruluşlarında bulunan su ve atıksuya ait diğer tüm nitelik ve nicelik bilgileri periyodik olarak Bakanlığa iletilir.

(3) Bakanlıkça temin edilen ve üretilen bilgilerden kamu kurum kuruluşlarına **ve tüm üniversitelere** talep edilmesi halinde bedelsiz; diğer gerçek ve tüzel kişilere ise stratejik önemi haiz olanların dışındakiler Bakanlıkça her yıl belirlenecek bedeli karşılığında verilir. Bu bedel, genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Bakanlık merkez muhasebe birimi hesabına yatırılır.

Kullanım maksatlarına göre su tahsisi

MADDE 16- (1) Kullanım maksatlarına göre su tahsisi; yerüstü ve yeraltı suları müştereken değerlendirilmek, ihtiyaçlar ve su kullanım öncelikleri dikkate alınmak suretiyle yönetim planları kapsamında havza veya alt havza esası uyarınca Su Yönetimi Yüksek Kurulu tarafından yapılır.

MADDE 16- (1) Su tahsisi "Ulusal Havza Yönetim Stratejisi" kapsamında tanımlanan "Havza bazında sektörel su tahsisleri planlamasına göre Su Yönetimi Yüksek Kurulu tarafından yapılır.

(2) Kullanım maksatlarına göre su tahsislerinde, ihtiyaç duyulan değişiklikler, Su Yönetimi Yüksek Kurulu kararı ile yapılır.

Su kaynaklarının tahsisi

MADDE 17- (1) Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişilere ve Türk vatandaşlarına yapılacak olan su tahsisleri, **Havza Su Tahsis Planları esas alınarak** **havza ölçeğinde kullanım maksatlarına göre su tahsisleri esas alınarak** Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılır.

Gerekçe: “havza ölçeğinde kullanım maksatlarına göre su tahsisleri esas alınarak” açıklaması oldukça muğlak olup tahsislerin HAVZA SU TAHSİS PLANLARI gibi daha objektif kriterlere oturtulmasının daha uygun olacağı düşünülmüştür.

(2) Suyun tahsis belgesine uygun kullanımı esastır. **Tahsisi yapılmış ve yapılacak olan tüm yapılan** su kaynakları için ölçüm sistemi kurulur veya kurdurulur. Buna ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

(3) Tahsis edilen su kaynakları ve doğalmineralli sular için bedeli karşılığında su tahsis belgesi verilir.Tahsis bedeli Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü bütçesine gelir olarak kaydedilir. Su tahsisi en fazla yirmidokuzyla kadar yapılabilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

(4) Mirasa ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla su tahsis belgeleri devredilemez. Ancak, tahsis belgesi sahibi ticari işletmenin devredilmesi halinde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün izni ile tahsis belgesi de devredilebilir. **Bu devre ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.**

(5) **İçme ve kullanma suyu ile Su Yönetimi Yüksek Kurulunca belirlenecek stratejik kullanımlar** hariç emniyetli yeraltı suyu işletme rezervinden daha fazla su tahsisi yapılamaz.

(6)Tahsise konu su kaynağının ve doğalmineralli suların tamamının veya bir kısmının korunan alanlar içerisinde kalması halinde koruma hususunda yetkili idarenin uygun görüşü alınır.

(7) Ormanlık alanlardaki su kaynaklarının tahsisinde Orman Genel Müdürlüğünün **olumlu** görüşü alınır.

(8) Su kaynaklarının ve doğal mineralli suların tahsis maksat ve şartları dışında kullanılması veya mücbir sebepler dışında üç yıl süresince kullanılmaması halinde verilen su tahsis belgesi iptal edilir. Tahsisin azaltılması, artırılması veya iptali hususunda Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü yetkilidir.

(9) Kamu yararı çerçevesinde umumi kullanıma açık yerlerde su kaynakları tahsise tabi değildir.

Su Tahsis Sicili

MADDE 18- (1) Su Tahsis Sicili, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından tutulur.

(2) Su Tahsis Sicili alenidir ve kayıtların bilinmediği iddia edilemez. Su kaynaklarıyla ilgili idari karar ve işlemlerden doğan ihtilafların çözümlenmesinde bu sicildeki kayıt ve bilgiler esas alınır.

İrtifak hakkı ve kamulaştırma

MADDE 19- (1) Adına su tahsisi yapılan gerçek ve özel hukuk tüzel kişinin su tahsisi yapılan alanda bulunan ve mülkiyeti üçüncü kişilere ait olan taşınmaza zorunlu olarak ihtiyaç duyması, bu ihtiyacın Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce uygun bulunması ve adına su tahsisi yapılan kişi tarafından bu taşınmazın üzerinde irtifak hakkı tesis edilmesi veya satın alınması konusunda taşınmaz maliki ile anlaşması halinde; adına su tahsisi yapılan kişi tarafından irtifak hakkı veya satış bedeli taşınmaz malikine ödenmek ve kullanım hakkı, adına su tahsisi yapılan kişiye verilmek suretiyle irtifak hakkı tesisi veya taşınmazın tapuya tescili işlemi bu Genel Müdürlük adına yapılır. Adına su tahsisi yapılan

kişi ile taşınmaz malikinin taşınmazın üzerinde irtifak hakkı tesisi veya satın alınması konusunda anlaşamaması halinde ise adına su tahsisi yapılan kişi tarafından Genel M¼d¼rl¼ęe m¼racaat edilerek, tahsis edilen suyun kullanılabilmesi maksadıyla taşınmazın m¼lkiyetinin kamulaştırılması veya kamulaştırma yoluyla üzerinde irtifak hakkı tesis edilmesi talebinde bulunulabilir. Talep, değerlendirilerek uygun bulunması halinde kamu yararı kararı alınır ve kamulaştırma bedelinin adına su tahsisi yapılan kişi tarafından peşin olarak ¼denmesi kaydıyla taşınmazın m¼lkiyeti kamulaştırılarak veya taşınmaz üzerinde kamulaştırma yoluyla irtifak hakkı tesis edilerek tapuda Devlet Su İşleri Genel M¼d¼rl¼ę¼ adına tescil edilir.

(2) Kamulaştırma işlemleri, 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu h¼k¼mlerine g¼re y¼r¼t¼l¼r. Kamulaştırma i¼in gerekli bilgi ve belge temini, plan yapımı ve diğer işlemler i¼in gerekli giderler adına su tahsisi yapılan kişi tarafından ¼denir.

(3) Bu madde kapsamında m¼lkiyeti kamulaştırılarak veya üzerinde kamulaştırma yoluyla irtifak hakkı tesis edilerek tapuda Devlet Su İşleri Genel M¼d¼rl¼ę¼ adına tescil edilen taşınmaz, su tahsis faaliyetlerinin devam etmesi şartıyla ve tahsis maksadında kullanılmak üzere tahsis s¼resince su tahsis belgesi sahibinin bedelsiz kullanımına bırakılır.

(4) Kamulaştırılan taşınmaza, kamulaştırma maksadındaki faaliyetler i¼in l¼zum kalmadığının tespiti halinde 2942 sayılı Kanuna g¼re işlem yapılır.

(5) Hazinesinin ¼zel m¼lkiyetinde veya Devletin h¼k¼m ve tasarrufu altındaki taşınmazlarda bulunan suyun, Devlet Su İşleri Genel M¼d¼rl¼ę¼nce, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mal¼ Y¼netimi ve Kontrol Kanununda tanımlanan genel y¼netim kapsamındaki kamu idareleri ile k¼y t¼zel kişiliklerine tahsis edilmesi durumunda, tahsis edilen suyun kullanılabilmesi i¼in zorunlu olarak ihtiya¼ duyulan ve bu ihtiya¼ı Genel M¼d¼rl¼k tarafından uygun bulunan m¼lkiyeti Hazineye ait veya Devletin h¼k¼m ve tasarrufu altındaki taşınmazlar Hazine ve Maliye Bakanlığınca; su tahsis faaliyetlerinin devam etmesi şartıyla ve tahsis maksadında kullanılmak üzere tahsis s¼resince su tahsis belgesi sahibi idare adına tahsis edilebilir.

(6) Hazinesinin ¼zel m¼lkiyetinde veya Devletin h¼k¼m ve tasarrufu altındaki taşınmazlarda bulunan suyun, Devlet Su İşleri Genel M¼d¼rl¼ę¼nce, beşinci fıkrada yer alan idareler dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarına veya ger¼ek ya da ¼zel hukuk t¼zel kişilerine tahsis edilmesi durumunda; bu kamu kurum ve kuruluşları veya kişilerince tahsis edilen suyun kullanılabilmesi i¼in zorunlu olarak ihtiya¼ duyulan ve bu ihtiya¼ı Genel M¼d¼rl¼k tarafından uygun bulunan m¼lkiyeti Hazineye ait veya Devletin h¼k¼m ve tasarrufu altındaki taşınmazlar hakkında Hazine ve Maliye Bakanlığınca; su tahsis faaliyetlerinin devam etmesi şartıyla ve tahsis maksadında kullanılmak üzere tahsis s¼resince su tahsis belgesi sahibi kamu kurum ve kuruluşları veya kişilerine, ilgili mevzuatına g¼re bedeli karşılığında kiralama yapılabilir, irtifak hakkı tesis edilebilir veya kullanma izni verilebilir.

(7) Tahsis edilen suyun bulunduğu yer ile bu suyun kullanılabilmesi i¼in zorunlu olarak ihtiya¼ duyulan ve bu ihtiya¼ı Devlet Su İşleri Genel M¼d¼rl¼ę¼nce uygun bulunan mera, yaylak ve kişlaklar ile orman sayılan alanlar hakkında ilgili mevzuatına g¼re işlem yapılır ve ¼denmesi gereken t¼m masraflar adına su tahsisi yapılan kişi tarafından ¼denir.

Rehin, haciz ve ihtiyati tedbir

MADDE 20- (1)Tahsise konu su kaynağı hi¼bir şekilde haczedilemez, rehnedilemez ve üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.

Taslakta yer aldığı şekliyle, Su Bilgi Sistemindeki veri ve bilgilerin gerçek ve tüzel kişilere bedel mukabilinde temini günümüz ve gelecekteki gerçeklere uymayan bir uygulama olacaktır. Su Bilgi Sistemindeki veri ve bilgiler bütün kullanıcılara yönetmelikle belirlenecek çerçevede daha şeffaf ve açık olması gerektiği düşünülmektedir.

Tahsisler konusunda, DSİ ve SYGM arasındaki çatışma taslak metne de yansımız. Metne göre, tahsislerin proje bazlı yapılması yeterliymiş gibi bir algı oluşuyor. Halbuki, proje bazlı ve sektörel tahsislerin hepsinin havza bazlı tahsis planları kapsamında yapılması, proje bazlı tahsislerin esasında sektörel bazlı tahsislerden ayrı olamayacağı, proje bazlı tahsislerin sektörel bazlı tahsislerin alt bileşeni olarak tanımlanması gereği açıktır. Ancak, DSİ ve SYGM arasında bir mutabakat sağlanacağına da pek inanmıyorum.

“Tahsisi yapılmış ve yapılacak olan tüm yapılansu kaynakları için ölçüm sistemi kurulur veya kurdurulur. Buna ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle ...” ifadesinde “.. tüm yerüstü ve yeraltı su kaynakları” şeklinde bir vurgulama yapılabilir belki...

BEŞİNCİ BÖLÜM

Koordinasyon, Yetki, Sorumluluk, Fiyatlandırma, Yasak Fiiller ve Cezalar

Koordinasyon

MADDE 21- (1) Su kaynakları ve doğal mineralli suların yönetimi ile ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşlarının faaliyetleri arasındaki koordinasyon Bakanlık tarafından sağlanır.

Sınır oluşturan ve sınıraşan su kaynakları

MADDE 22- (1) Sınır oluşturan ve sınıraşan su kaynakları konusunda ilgili ülkeler ile yapılacak müşterek projelerde; su havzası yönetimine, hidrolojik, ekolojik, su ile ilgili her türlü mühendislik hizmetleri için gerekli veri toplanmasına ilişkin her türlü inceleme Bakanlık marifetiyle; imzalanacak anlaşmalara ilişkin temas ve müzakereler ise Dışişleri Bakanlığı eliyle Bakanlık ve ilgili diğer kurumlarla eşgüdüm içinde yürütülür.

Önerilen:

MADDE 22- (1) Sınır oluşturan ve sınıraşan su kaynakları konusunda ilgili ülkeler ile yapılacak müşterek projelerde; havza ölçeğinde hidroloji, ekoloji ve iklim konulu mühendislik hizmetleri için gerekli verilerin toplanmasına ilişkin her türlü etüd, inceleme ve raporlama çalışmaları Bakanlık tarafından; imzalanacak anlaşmalara ilişkin temas ve müzakereler ise Bakanlık ve ilgili diğer kurumlarla eşgüdüm içinde Dışişleri Bakanlığı tarafından yürütülür.

Sorumluluk

MADDE 23- (1) Kanunla su kaynakları ve doğal mineralli suların ile ilgili herhangi bir konuda yetkili kılınmış bulunan merkezi ve mahalli idareler, ilgili mevzuatında belirtilen konu ve sınırlar içerisindeki görev ve yetkileri bakımından, bu Kanunda açık hüküm bulunmayan hallerde yetkili idare sayılır.

Fiyatlandırma

MADDE 24- (1) Bu Kanunun 16 ncı maddesi gereğince, kendisine su tahsis edilenlerden, ölçüm cihazı bulunan hallerde kullanılan miktar üzerinden, ölçüm cihazı bulunmayan hallerde ise tahsis belgesindeki miktar üzerinden bedel alınması hususu Cumhurbaşkanlığı'nın takdirindedir. Bu bedelin ve tahsis belgesi bedelinin artırılmasına, eksiltilmesine ve kaldırılmasına, kullanma maksadı, ekonomik, sosyal ve mahalli şartlar göz önüne alınarak Bakanlığın teklifi üzerine Cumhurbaşkanlığınca kararlaştırılarak en geç o yılın Ekim ayı içinde ilan olunur. Yeni tarife, izleyen yılın başından itibaren yürürlüğe girer. Tahsil edilen bedeller Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü bütçesine gelir olarak kaydedilir.

(2) İlgili mevzuata istinaden yetkili idareler tarafından bedelleri alınan kaynak suyu ve doğal mineralli sulardan ayrıca bedel alınmaz.

(3) Yetkili idareler tarafından yapılan hizmetlere karşılık tam maliyet esasından yatırım bedeli ve yönetim hizmeti bedeli alınır. Bu fıkranın uygulanmasında yatırım için verilen hibe ve teşvikler muafır.

(4) 4/12/1984 tarihli ve 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtım ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun ve 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamındaki su kullanımları, ilgili mevzuatta belirtilen ücretler dışında ayrıca ücrete tabi tutulmaz.

(5) Fiyatlandırma ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.

Önerilen:

MADDE 24- (1) Bu Kanunun 16 ve 17 nci maddesi gereğince, kendisine su tahsis edilenlerden, ölçüm cihazı bulunan hallerde kullanılan miktar üzerinden, ölçüm cihazı bulunmayan hallerde ise tahsis belgesindeki miktar üzerinden % 50 fazla bedel alınması hususu Bakanlığın sorumluluğundadır. Bu bedelin ve tahsis belgesi bedelinin artırılmasına, eksiltilmesine ve kaldırılmasına, kullanma maksadı, ekonomik, sosyal ve mahalli şartlar göz önüne alınarak Bakanlığın teklifi üzerine Cumhurbaşkanlığınca kararlaştırılarak en geç o yılın Ekim ayı içinde ilan olunur. Yeni tarife, izleyen yılın başından itibaren yürürlüğe girer. Tahsil edilen bedeller Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü bütçesine gelir olarak kaydedilir.

GEREKÇE : “ölçüm cihazı bulunmayan hallerde”, Madde 17 / (2) nolu fıkraya ile çelişkili görünmektedir. Orada, “ölçüm sistemi kurulur ve kurdurulur” şeklinde kesin ifade geçiyor. Burada ise, “ölçüm cihazı bulunmayan hallerde” ifadesi ile tahsis edilen ve edilecek olan suyun ölçülmemesi hususunun olağan bir durum şeklinde algılanmasına sebebiyet vermektedir. Tahsis edilen suyun

ölçülmemesi durumları yine olabilir ancak bunun, bedelinin % 50 fazla alınması gibi hukuki temellere dayalı bir müeyyidesi de olmalıdır.

Yasak fiiller

MADDE 25- (1) Aşağıdaki fiillerin yapılması yasaktır.

a) Su ekosistemlerine akarsu debisini ekolojik ihtiyaç miktarının altına düşürerek, havza yönetim planlarındaki çevresel hedefleri olumsuz yönde etkileyecek ölçüde, ekosistemin sürdürülebilirliğine zarar vermek.

b) Dere yataklarından, taşkın sahalarından ve göl yataklarından Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara aykırı olarak kum, çakıl ve benzeri maddeler almak.

c) **Dere yataklarına çöp ve veya hafriyat bırakmak**

c) Su yapılarına zarar vermek.

ç) Su kaynakları ile ilgili, sondaj ve inşaat gibi çalışmaları, izinsiz yapmak.

d) **Yeraltı suları için ruhasatsız kuyu açarak izinsiz çekim yapmak**

d) Yeraltı sularına izinsiz olarak doğrudan veya dolaylı deşarj ve besleme yapmak.

e) Su kaynağını, su tahsis belgesi olmadan ya da su tahsis belgesine aykırı şekilde kullanmak.

f) Yerüstü ve yeraltı su havzalarında, ilgili mevzuata aykırı olarak su kalitesini olumsuz etkileyecek ve kullanımı yasaklanmış kimyasal maddeler ihtiva eden zirai mücadele ilaçları ve gübre kullanmak.

g) **Yerüstü ve yeraltı su kaynaklarına, göllere ,sulak alanlara ve denizlere , ilgili mevzuata aykırı olarak su kalitesini olumsuz etkileyecek şekilde kullanılmış su bırakmak**

İdari nitelikteki cezalar

MADDE 26- (1) Su tahsis veya izin belgesi olmadan su kaynaklarını doğal mineralli suları;

a) İçme ve kullanma maksatlı olarak kullananlara, köylerde bin Türk Lirası, belediye sınırları içerisinde beşbin Türk Lirası,

b) Zirai maksatlı kullananlara ikibin Türk Lirası,

c) Su ürünleri yetiştiriciliğinde yapılan anlık ölçümlerde, su tahsis belgesinde belirtilen miktardan 50 lt/sn'ye kadar fazla su kullananlara yediyüz elli Türk Lirası, 50-500 lt/sn arasında fazla kullananlara ikibin beşyüz Türk Lirası, 500lt/sn'den daha fazla kullananlara beşbin Türk Lirası, yıl içerisinde ilk tekrarı halinde iki katı, sonraki tekrarlarında beş katı,

ç) Sanayi, ticaret, turizm, enerji ve rekreasyon, taşıma, ulaşım ve diğer maksatla kullananlara yedibin Türk Lirası

idari para cezası verilir. Bu cezalar tüzel kişilere on katı olarak uygulanır ve su kaynağının tahsisinde sakınca görülmezse tahsis belgesi verilebilir. Tahsis belgesi verilemezse su kullanımından men edilirler.

Öneri: Yukarıdaki cezaların 5 katı oranında arttırılması kısmi caydırıcılık açısından uygun olacaktır

(2) Su tahsis belgesinde belirtilen tahsis miktarından daha fazla su kullananlara fazla kullandıkları her metreküp başına;

a) İçme ve kullanma maksatlı olarak kullananlara beş Türk Lirası,

b) Zirai maksatlı kullananlara iki Türk Lirası,

c) Su ürünleri yetiştiriciliğinde yapılan anlık ölçümlerde, su tahsis belgesinde belirtilen miktardan 50 lt/sn'ye kadar fazla su kullananlara yetmişbeş Kuruş, 50-500 lt/sn arasında fazla kullananlara iki buçuk Türk Lirası, 500lt/sn'den daha fazla kullananlara beş Türk Lirası, yıl içerisinde ilk tekrarı halinde iki katı, sonraki tekrarlarında beş katı,

ç) Sanayi, ticaret, turizm, enerji, rekreasyon, taşıma, ulaşım ve diğer maksatla kullananlara yedi Türk Lirası

idari para cezası verilir. Bu cezalar tüzel kişilere on katı olarak uygulanır.

(3) Su tahsis belgesinin, tahsis maksadı dışında kullanıldığının tespiti halinde, su tahsis belgesi iptal edilir.

(4) Tahsis ölçüm sistemini kasıtlı bozan gerçek kişilere beşbin Türk Lirası, tüzel kişilere ellibin Türk Lirası idari para cezası verilir. Ayrıca ölçüm sistemine vermiş olduğu zarar tazmin ettirilir. İzinsiz kullanılan su bedeli, tahsis belgesindeki su miktarı esas alınarak iki katı olarak uygulanır.

Öneri: Yukarıdaki cezaların 5 katı oranında arttırılması kısmi caydırıcılık açısından uygun olacaktır

(5) Bu Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrası uyarınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenen sürelerde su kayıp oranlarını yine aynı yönetmelikle belirlenen düzeye indirme yükümlülüğünü yerine getirmeyen belediyelerde nüfusu 100.000'den fazla olanlara yüzbin Türk Lirası, nüfusu 100.000 ila 50.000 arasında olanlara altmışbin Türk Lirası, nüfusu 50.000 ila 10.000 arasında olanlara kırkbin Türk Lirası, nüfusu 10.000 ila 2.000 arasında olanlara yirmibin Türk Lirası idari para cezası verilir.

(5) Bu Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrası uyarınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenen sürelerde su kayıp oranlarını yine aynı yönetmelikle belirlenen düzeye indirme yükümlülüğünü yerine getirmeyen belediyelerden değişmesi gerekli su dağıtım şebekeleri konusunda bir inşaat planı ve maliyet keşif çalışması istenir .Bu keşiftteki inşaat bedeli de dikkate alınarak bakanlıkça belirlenecek olan bedel belediyelerin genel bütçe payından her yıl kesilir. Planda verilen şebeke yenileme işlemi Su Yönetimi Yüksek Kurulu kararıyla bakanlık tarafından DSİ Genel Müdürlüğüne görev verilerek re'sen yaptırılır

GEREKÇE : Bu konu ülkemizin su yönetiminin çözmesi gerekli en acil konularından olup ,çözümü için zorlayıcılığın yukarıdaki para cezaları ile mümkün olmayacağı değerlendirilmektedir. Bu nedenle bu konuda belediyeleri bu uygulama konusunda rehavete sürükleyecek 5inci maddenin yasada hiç bulunmaması gerekir. Bunun yerine bu işin DSİ Genel Müdürlüğü tarafından re'sen yapılması maddesi önerilmiştir.

(6) Bu Kanunun 11 inci maddesinin yedinci fıkrasında öngörülen bilgi ve belge verme yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere onüçbin Türk Lirası idari para cezası verilir.

(7) Dere yataklarında su yapılarına zarar verenlere ve bu alanlara 9 uncu maddenin beşinci fıkrasına aykırı olarak yapı yapan gerçek kişilere beşbin Türk Lirası, tüzel kişilere ellibin Türk Lirası idari para cezası verilir. Ayrıca izinsiz yapılan yapılar, kaldırılması ve nakli için gereken masraflar ilgililer tarafından karşılanmak üzere kaldırılır. Bu yükümlülüğünü yerine getirilmemesi halinde bu masraflar, ilgililerden 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

(8) Dere yataklarından, taşkın sahalarından ve göl yataklarından Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara aykırı olarak kum, çakıl ve benzeri maddeleri alanlara veya çöp, hafriyat bırakanlara metreküp başına ikiyüzkırkbeş Türk Lirası idari para cezası verilir.

(9) Bu Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen hususlara aykırı olarak su ekosistemlerine zarar verenlere ikiyüzbeşbin Türk Lirası idari para cezası verilir.

(10) Bu Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine aykırı davrananlara ellibin Türk Lirası idari para cezası verilir.

(11) Bu Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine aykırı davrananlara yetmişbeşbin Türk Lirası idari para cezası verilir.

(12) Bu Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendine aykırı davrananlara beşbin Türk Lirası idari para cezası verilir.

(13) Bu Kanunun 25 inci maddesinin ikinci fıkrasına aykırı davrananlara ellibin Türk Lirası idari para cezası verilir.

(14) Verilen idari para cezalarına ilişkin kararlar cezayı veren idare tarafından 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. Verilen idari para cezaları tebliğ edildiği tarihten itibaren bir ay içinde ödenir. Bu Kanuna göre Bakanlık tarafından verilenler ile Bakanlıkça yetki devri yapılan büyükşehir belediyeleri ve belediyeler tarafından verilen idari para cezaları 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümlerine göre, Bakanlıkça yetki devri yapılan Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından verilen idari para cezaları ise genel hükümlere göre tahsil edilir. Bu cezalar için idari yaptırım kararlarına karşın tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde idari mahkemesinde dava açılabilir.

(15) Bu Kanunda belirtilen idari para cezaları, bu cezaların verilmesini gerektiren fiillerin işlenmesinden itibaren üç yıl içinde birinci tekrarında bir kat, ikinci ve müteakip tekrarında iki kat artırılarak verilir.

Öneri: Yukarıdaki cezaların 5 katı oranında artırılması kısmi caydırıcılık açısından uygun olacaktır

İdari para cezalarında yetki

MADDE 27- (1) Bu Kanunda öngörülen idari para cezalarını verme yetkisi Bakanlığa aittir. Bu yetki bu Kanunun 11 inci maddesi uyarınca denetim yetkisinin devredildiği kurum ve merciiler tarafından kullanılır.

(2) Bu Kanun uyarınca Bakanlık tarafından verilen idari para cezalarının tamamı genel bütçeye gelir kaydedilir. Bu Kanuna göre Bakanlıkça denetim yetkisi devredilen Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ve büyükşehir belediyeleri ve belediyeler tarafından verilen idari para cezalarının %50'si bu Kanun kapsamında idari para cezasını veren idarelerin bütçesine, %50'si ise genel bütçeye gelir kaydedilir. Denetim yetkisi devredilen bu idarelerce verilen idari para cezalarına ilişkin olarak tahsil edilen idari para cezalarının %50 oranındaki tutarları, tahsil edildiği tarihi takip eden ayın yedinci günü mesai saati bitimine kadar idarenin bulunduğu yerdeki ilgili vergi dairesine yatırılır. Anılan idareler tahsil ettikleri tutarları belirtilen sürede aktarmadıkları takdirde, bu tutarlar 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı ile birlikte anılan Kanun hükümlerine göre aktarmada geciken idareden takip ve tahsil edilir.

(3) Bu Kanunda öngörülen idari yaptırım kararları Bakanlık merkez teşkilatında genel müdürler, taşrada ise bölge müdürlerince verilir.

ALTINCIBÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler Yönetmelikler

MADDE 28- (1) Bu Kanunda Bakanlıkça uygulanması öngörülen hususlar ve kurulların teşkili, görev ve yetkileri, çalışma usul ve esasları ile ulusal su planı, havza, taşkın ve kuraklık yönetim planlarının hazırlanmasında ve uygulanmasında uyulacak usul ve esaslar Bakanlık tarafından yürürlüğe konulan yönetmeliklerle belirlenir

Değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE29- (1) 11/6/1936 tarihli ve 3039 sayılı Çeltik Ekimi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına “sular” ibaresinden, 11 inci maddesinin birinci fıkrasına “su” ibaresinden ve 12 nci maddesinin birinci fıkrasına “Sular” ibaresinden sonra gelmek üzere “üzerindeki kullanım hakkı” ibaresi eklenmiştir.

(2) 3039 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. “Tahsis edilmek sureti ile köylerin orta malı olarak kullandığı sulardan, çeltiklik yapılabilmesi için ilk

(3) 3039 sayılı Kanunun 15 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 15- Şahısların mülkü olan çeltiklikler içinde olan kaynakların tahsis edilmek şartıyla bu Kanuna göre düzeni ve murakabesi çeltik komisyonlarına aittir.”

(4) 9/5/1960 tarihli ve 7478 sayılı Köy İçme Suları Hakkında Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “umuma ait sular ile” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

(5) 16/12/1960 tarihli ve 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci ve üçüncü cümlesi ile 6 ncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

(6) 167 sayılı Kanunun 12 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. “Belgelerin vergi ve harçtan muafiyeti:

MADDE 12- 9 uncu, 10 uncu ve 11 inci maddelerde belirtilen belgeler, damga vergisinden ve 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununda düzenlenen harçlardan muaftır.”

(7) 20/11/1981 tarihli ve 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) İçme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarının sağlanması ve ihtiyaç sahiplerine dağıtılması için; kendilerine tahsis edilen su kaynaklarından abonelere ulaşıncaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak, bu projelere göre tesisleri kurmak veya kurdurmak, kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,”

“c) Kendilerine tahsis edilmiş olan su kaynaklarının, **deniz suyu girişimi ile kalitesinin bozulmasını**, kullanılmış sularla ve endüstri artıkları ile kirlenmesini, bu kaynaklarda suların kaybına veya azalmasına yol açacak tesis kurulmasını ve bu tür faaliyetlerde bulunulmasını önlemek, bu konuda her türlü teknik, idari ve hukuki tedbiri almak,”

(8) 2560 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kanalizasyon şebekesine verilmesi sakıncalı maddeler Çevre ve Şehircilik Bakanlığının uygun görüşü alınarak, içme suyu alınan havzaların korunması için gereken tedbir ve düzenlemeler ise Tarım ve Orman Bakanlığının uygun görüşü alınarak Genel Müdürlükçe yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

(9) 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinin birinci paragrafının başına aşağıdaki cümle eklenmiş ve (h) bendinin üçüncü paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Su kaynaklarının, deniz ve kıyı sularının korunması maksadıyla uygun teknolojiler ve bu maksatla kurulacak tesislerin vasıfları Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenir.

Denizlerin korunarak kullanımının sağlanması, deniz kirliliğinin bütünleşik ve ekosistem odaklı bir yaklaşımla önlenmesi, deniz iyi çevre durumunun tesisi amacıyla kurumlar arası

koordinasyonun sağlanması ve deniz çevresi stratejileri ve eylem planları hazırlanması için gerekli çalışmalar yapılır veya yaptırılır.”

“Deniz alanlarındaki alıcı ortam standartları ve deşarj kriterleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenir.”

(10) 2872 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin altıncı cümlesinde yer alan “havza koruma planı” ibaresi “Eylem Planı” şeklinde değiştirilmiştir.

(11) 2872 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (l) bendinin ikinci paragrafında yer alan “akarsular ve göller ile” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

(12) 2872 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“d) Ülkenin egemenlik alanlarındaki denizlerden, dere yataklarından, göl yataklarından ve tarım arazilerinden kum, çakıl ve benzeri maddelerin alınması ile ilgili esaslar ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığınca müştereken yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.” 17/19

(13) 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “, kaynakları” ibaresi, 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “veya kaynak” ibaresi, 7 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “veya kaynakların” ibaresi, 8 inci maddesinin dördüncü ve yedinci fıkrası, 10 uncu maddesinin sekizinci fıkrası, 18 inci maddesinin sekizinci fıkrası ile 30 uncu maddesinin birinci, ikinci ve beşinci fıkralarında yer alan “, kaynak” ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve 11 inci maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kamulaştırma yoluyla irtifak hakkı tesisinde, bu kamulaştırma sebebiyle taşınmaz malda meydana gelecek kıymet düşüklüğü gerekçeleriyle belirtilir.”

(14) 9/5/1985 tarihli ve 3202 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (j) bendinin ikinci paragrafı yürürlükten kaldırılmıştır.

“e) Köy ve bağlı yerleşme birimlerine, askeri garnizonlara sağlıklı, yeterli içmesuyu ve kullanma suyu tesislerini yapmak, geliştirmek ve yapımına destek olmak, sondaj kuyuları açmak, kanunlarla köye tahsis edilmiş olan suları; tevzi etmek,”

(15) 3202 sayılı Kanunun 40 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“MADDE 40- Köy ve bağlı yerleşme birimleri ile askeri garnizonlara içme ve kullanma suyu temini maksadıyla açılacak kuyular için Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünden belge alınır.”

(16) 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun 718 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “ve kaynaklar da” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

(17) 4721 sayılı Kanun’un 742 nci maddesinin üçüncü fıkrasının ilk cümlesinden sonra gelmek üzere,

“Üstteki arazi malikinin taşınmazı için zorunlu olan su miktarı hususunda özel kanun hükümleri saklıdır.”

cümlesi eklenmiştir.

(18) 4721 sayılı Kanun’un 743 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “üstteki arazi malikine” ifadesi yerine “onda hak sahibi olana” ifadesi; 759 uncu maddesinin ilk fıkrasında yer alan “o zamana kadarki yararlanmaları oranında” ifadesi yerine “özel kanun ile belirlenen yararlanma oranında” ifadesi; 761 uncu maddesinin ilk fıkrasında yer alan “tam bir” ifadesi yerine “özel kanun ile belirlenen” ifadesi getirilmiştir.

(19) 4721 sayılı Kanun’un 756 nci maddesinin ilk fıkrasında yer alan “Kaynaklar, arazinin bütünleyici parçası olup” ifadesinden sonra gelen kısım “bunlardan malik veya zilyedin yararlanma şartları ve ölçüsü hususunda özel kanun hükümleri saklıdır.” şeklinde değiştirilmiştir.

(20) 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (r) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“r) Su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek, bunun için gerekli baraj ve diğer tesisleri kurmak, kurdurmak ve işletmek; taşkın yönetim planlarına uygun olarak derelerin ıslahını yapmak;

kendilerine tahsis edilen su kaynaklarından kaynak suyu tesislerini işletmek veya arıtma sonunda üretilen suları pazarlamak.”

SPD nin düzenleme önerisi gerekçesi: Yasa Maddesini değiştirirken eski yasa maddesindeki **suyun pazarlanması** teriminin de değiştirilmesinin uygun olduğu düşünülmektedir. Yasa maddesine ilave edilen Belediyelerin kendilerine tahsis edilen su kaynakları üzerinde hüküm ve tasarrufta bulunması da doğrudur. Bu ilave yapılırken kendilerine tahsis edilen su kaynaklarından **ARITMA SONUNDA ÜRETİLEN SULARI PAZARLAMALARI** cümlesi **BELEDİYELERİMİZİ SU TİCARETİ YAPAN KURUMLARA DÖNÜŞTÜREBİLİR.** Bu nedenle **SULARI PAZARLAMAK** değil de Eskişehir ve İstanbul Büyükşehir Belediyeleri gibi sadece kaynak sularını kamusal bir bakış ile işletmelerinin daha uygun olacağı değerlendirilmektedir. Bu düzenleme aşağıdaki 21.madde ile de uygun düşmektedir.

(21) 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“e) Müktesep haklar saklı kalmak üzere; kendilerine tahsis edilen su kaynaklarından içme, kullanma ve endüstri suyu sağlamak; atık su ve yağmur suyunun uzaklaştırılmasını sağlamak; bunlar için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettmek; **tahsis edilen su kaynaklarını işletmek veya işlettmek.**” tahsis edilen kaynak sularını işletmek veya işlettmek.

SPD'nin düzenleme önerisi gerekçesi :

Tahsis edilen su kaynaklarının işletilmesi genel bir kavram olarak algılanabilir. Bunun yerine “tahsis edilen kaynak sularını işletmek veya işlettmek “ cümlesinin amacı daha net bir şekilde ortaya koyduğu düşünülmektedir.

(22) 5686 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (7) numaralı bendiaşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Doğal mineralli su: Yer kabuğunun farklı derinliklerinde, uygun jeolojik şartlarda doğal olarak oluşan bir veya daha fazla kaynaktan yeryüzüne kendiliğinden çıkan ya da 18/19 çıkartılan, mineral içeriği ve diğer bileşenleri ile tanımlanan; tedavi, şifa amaçlarıyla da kullanılan içmece suyu, şifalı su ve benzeri adlarla anılan, tabii halde toplam mineral muhtevası 1000 mg/L ve daha yüksek olan suları”

(23) 5686 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Jeotermal kaynak: Mineral muhtevasına bakılmaksızın jeolojik yapıya bağlı olarak yer kabuğu ısısının etkisiyle sıcaklığı sürekli olarak en az 20 santigrat derece ve üzerinde olan, doğal olarak çıkan veya çıkarılan su, buhar ve gazlar ile yeraltına insan düzenlemeleri vasıtasıyla gönderilerek yer kabuğu veya kızgın kuru kayaların ısısı ile ısıtılarak su, buhar ve gazların elde edildiği yerleri,

(24) 5686 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve beşinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“(1)Arama ruhsatı sahibinin, arama ruhsat süresinin son günü akşamına kadar işletme projesi ile idareye işletme ruhsatı başvurusunda bulunması halinde jeotermal kaynaklar için işletme ruhsatı verilir, doğal mineralli sular için ise İdare'nin uygun bulma kararı üzerine Devlet Su

İşleri Genel Müdürlüğünden su tahsis belgesi alınmasından sonra işletme ruhsatı verilir ve varsa tespit edilen bloke alanıyla birlikte MİGEM'e bildirilir.”

“Doğal mineralli sular için verilen işletme ruhsatları, su tahsis belgesi geçerli olduğu sürece hüküm ifade eder.”

(25) 5686 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir. “Doğal mineralli suların tahsis maksatlarına ve şartlarına uygunluğu bakımından denetimi, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılır”

(26) 5686 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine “İdare” ibaresinden sonra gelmek üzere “su tahsisine ilişkin kayıtlar hariç” ibaresi eklenmiştir.

(27) 5686 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin dördüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş ve beşinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “Kaynağın” ibaresi “Doğal mineralli sular dışında kaynağın” ibaresi şeklinde değiştirilmiştir.

“Doğal mineralli sulara ilişkin olarak Su Kanunu hükümleri uygulanır.”

(28) 5686 sayılı Kanunun 12 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(9) Doğal mineralli sulara ilişkin olarak Su Kanunu hükümleri uygulanır.”

(29) 5686 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş ve beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Reenjeksiyon yapılması durumunda Tarım ve Orman Bakanlığının görüşü alınır.”

“(5) Entegre jeotermal kaynak kullanım alanı dışındaki müstakil kaplıca ve doğal mineralli su işletmelerinde reenjeksiyon ve enjeksiyon şartı aranmayabilir. Reenjeksiyon ve enjeksiyon şartı aranması durumunda Tarım ve Orman Bakanlığı, alıcı ortama deşarj edilmesi durumunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görüşü doğrultusunda idarece karar verilir.”

(30) 5686 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Doğal mineralli sulara Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından su tahsis belgesi verilmesini müteakip bu alanda idarece işletme ruhsatı verilir.”

(31) 26/1/2011 tarihli ve 6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunun 13 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(11) Banka tarafından, Yüksek Planlama Kurulunca önceliklendirilen çevresel altyapı projelerinin uygulanması için Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen faizle kredi verilir.”

(32) 10/07/2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 103 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının (ı) bendinde yer alan “Tarım ve Orman Bakanlığı ile birlikte” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır. 19/19

Mevcut su tahsis ve su kullanım izinlerinin süresi

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce yapılmış su tahsislerinde ve verilmiş olan su kullanım izinlerinde tahsis veya izin süresinin hesabında tahsisin yapıldığı veya izin verildiği tarih esas alınır.

Mevcut su tahsis ve su kullanım izin belgeleri ile su kullanım izinlerinin durumları

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu Kanunun yayımlandığı tarihten önce yapılmış olan tahsise ve izne ilişkin bütün bilgi ve belgeler bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne verilir. Bu süre içerisinde başvurulmaması halinde izin veya tahsis sona erer.

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce hangi adla olursa olsun su kaynağına ilişkin olarak verilmiş olan su kullanım izni ile su tahsisleri ve bunlar uyarınca yapılan su çekimleri bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren üç yıl içerisinde yapılacak su bütçesine göre yeniden düzenlenir. Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce süresi belirtilerek verilen izin ve yapılan

taahsisler ile kaynak hakları,yeniden düzenleme sırasında ilgili mevzuattaki uzatımlar haricinde süre bakımından korunur. Süre bitiminde tapu siciline tescil edilmiş irtifak hakları terkin edilir. Tahsis ve izin süresi belirtilmeyen hallerde ise birinci fıkrada zikredilen bilgi ve belge ibrazı,güncelleme sırasında yeni bir başvuru olarak kabul edilerek değerlendirme yapılır.

(3) Doğal mineralli sulara ilişkin olarak verilmiş olan arama ve işletme ruhsatları hakkında su tahsis süreleri haricinde 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu uygulanmaya devam olunur.

Yürürlük

MADDE 29- (1)Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 30-(1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

LEJAND

Taslaktan çıkartılması önerilen bölümler

Taslağa İlavesi önerilen bölümler

Gerekçelerimiz

SU YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE İLETİLEN GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİMİZ İLE SU KANUNU TASLAĞI ÜZERİNE GENEL DEĞERLENDİRMEMİZ

Su Politikaları Derneği, Su Şurası sekreteryası Su Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından 1. Su Şurası Çalışmalarına davet edilmiştir. Derneğimiz, Şura çalışmalarına çeşitli çalışma gruplarında 3 uzman ile katkıda bulunmaya çalışmıştır.

Su Hukuku ve Politikası Çalışma Grubundaki çalışmalar, başlangıçta alınan karar doğrultusunda Su Kanunu Taslağı'nın maddeleri üzerinde görüş ve öneriler şeklinde gerçekleşmiştir.

Su Politikaları Derneği olarak daha önce gerek Ulusal Su Planı'nına gerekse Ormanlık ve Su Şurası ve III.Tarım ve Orman Şurası çalışmalarına da görüş ve önerilerimizi iletmiş bulunmaktayız.

Son olarak 1. Su Şurasında Çalışma Grubu'nun ilk toplantısında yapılan açıklamada taslağın tüm ilgili bakanlıkların ve ilgili kesimlerin uzun ve tartışmalı geçen bir süreç sonrasında ortaya çıktığı belirtilmiştir. Toplantılarda getirilecek görüş ve önerilerin , yaşanan bu süreci dikkate alarak yapılmasının daha uygun olacağı konusu öne çıkmıştır. Bu nedenle çalışmalar daha çok mevcut taslak üzerinden maddelerin değerlendirilmesi ile sınırlı kalmış, Su Politikaları Derneği'nin değerlendirmeleri de bu çerçevede yapılmıştır.

Bu nedenle Su Yönetimi Genel Müdürlüğüne iletmiş olduğumuz görüş ve önerilerimizde Taslağın genel kurgusundan daha çok bazı kavramlara ve yasa taslağının uygulanmasında ortaya çıkabilecek bazı temel sorunlara dikkat çekmeye çalışılmıştır.

Aslında Su Kanunu Taslağı'nın ilk ele alındığı 2014 yılından bu yana ülkemizde ve Dünyada su yönetimini ilgilendirecek yeni yaklaşımlar ve kavramlar açısından birçok değişim yaşanmıştır. Son olarak ülkemizde su yönetimini de doğrudan ilgilendiren Yeşil Mutabakat Eylem Planı yayınlanmıştır.

Bu kapsamda taslakta yer aldığı şekilde su yönetiminin yeni idari yapılanması ve su yönetimi uygulamaları, Yeşil Mutabakat, Döngüsel Ekonomi gibi yenilikçi ve güncel bazı politikaların ihtiyaç duyabileceği hususları kapsamaktan uzak olacaktır. Ayrıca Su Kanunu Taslağı'nın diğer bir ihtiyacı da,TBMM'de görüşülmeyi bekleyen İklim Kanunu Taslağı, Biyoçeşitlilik Kanunu Taslağı, Taşkın Kanunu Taslağı gibi taslaklarla uyumlu olmasıdır.

Ayrıca Kanun taslağının genel yapısı dikkate alındığında aşağıdaki hususların ortaya çıktığı anlaşılmaktadır:

- Kanun taslağında suyun herşeyden önce bir canlı hakkı olduğu, sağlıklı ve yeterli miktarda suya erişimin her canlı için temel bir hak olarak tanındığı hususu yetersiz ve zayıf kalmıştır.
- Kanun taslağında suyun kullanılması ve tahsisinin yanısıra su kaynaklarının korunmasına yönelik hükümlerin daha ağırlıklı olması gerekirdi ancak bu yetersiz kalmıştır.

- Kanun taslağında tüm planlamalar havza ölçeğinde yapılmış olmasına rağmen Havza ölçeğinde bu planları ve alınacak kararları uygulayacak etkin ve güçlü bir kurumsal yapıdan söz edilmemiştir. Ayrıca İl Su Koordinasyon Kurulu gibi işlevselliği olmayan, havza ölçeğindeki su yönetimi yaklaşımına uymayan oluşumlar korunmuştur.
- Yasalaşması halinde Su Kanunu'nun uygulanmasında müstakil bir Su Bakanlığı'nın bir ön koşul olduğu ,su yönetiminin böyle bir bakanlık altında toplanmasının gerekli olduğu bilinmesine rağmen yasa taslağında bu husus öne çıkartılmamıştır.
- Kanun taslağında suyun etkin ve verimli kullanılması konusunda bazı kavramlar yer alırken bu kullanımın ve yönetimin katılımcılığa ve şeffaflığa duyduğu temel ihtiyaç taslağın genel anlayışına yansımamıştır. Hemen her su yönetimi planında, ulusal su raporunda ve diğer dokümanlarda yer alan “Paydaşların karar alma ve uygulama süreçlerine katılması” hususunu güçlendirecek maddeler taslakta eksik kalmıştır.
- Kanun taslağının genelinde , su kaynaklarında önce eldeki mevcut suyun en verimli şekilde kullanılması ve buna yönelik anlayışın geliştirilmesi hususları eksik kalmıştır. Ayrıca Havzalararası Su Transferinin en son uygulama olması hususu da yeterince öne çıkmamıştır.

Su Politikaları Derneği

SU POLİTİKALARI DERNEĞİ

Kavaklıdere Mah. Güfte Cad. No:8/9 06680 Çankaya /Ankara
Tel: 312 417 00 41 Faks: 312 417 60 67 www.supolitikalariderneği.org